Бүхы оронуудай пралетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...й 1921 оной ... 21-нэз гарана | № 222 (1402) | 1975 оной сентябриин 21, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

...ДЭ ТҮРҮҮШҮҮЛЬЭЭ ЖЭШЭЭ АБАГТЫ!

...ПСС-эй XXV ...ездын ...амжада

...БЬЯАТА АЖАЛДА — ...ЛААН ТУГ

...ПСС-эй райкомуудай, колхоз, совхозуудай зүүр... ...ар республика дотороо эрхимлэжэ ябаһан ...айнернуудай, ороохо зөөжэ байһан жолоошо... ...амарай паар ехээр хахалһан тракторисгнуу... ...үндэлэлдэ газетэдэмнай табан хоног бүхэндэ ...даа Улаан туг үргэгдэжэ байха болоо. Мүнөө ...ис мүрысөөнэй Улаан туг эдэ комбайнернуу... ...үндэлэлдэ түрүүшынхеэ үргэгдэбэ:

...горьев **Петр Петрович** — Бэшүүрэй совхозой ...айнер хоёр комбайнаар ажаллахадаа 8680 ...р таряа сохёо.

...отов **Савелий Минаевич** — Бэшүүрэй совхо... ...омбайнер хоёр комбайн даажа абаад, хамта ...центнер ороохо суглуулаа.

...ев **Виналий Викулович** — Бэшүүрэй совхозой ...айнер 5480 центнер таряа хуряагаа.

...ров **Дмитрий Михайлович** — Бэшүүрэй айма... «Дружба» колхозой комбайнер 5800 центнер ...тоог дээрэ оруулаа.

...ров **Георгий Григорьевич** — Бэшүүрэй айма... «Дружба» колхозой комбайнер 5500 центнер ...хуряаба.

...шеев **Очир Бадмаевич** — СССР-эй Верховно ...ай депутат, Бэшүүрэй аймагай «Дружба» ...ой комбайнер 5500 центнер таряа сохёо.

...ицин **Иннокентий Петрович** — Бэшүүрэй ай... «Дружба» колхозой комбайнер 5 мянган ...р ороохо хуряагаа.

...арин **Юрий Семёнович** — Кабанскын аймагай ...инский» совхозой комбайнер 5.800 центнер ...сохёо.

...урев **Владимир Андреевич** — Хяагтын ай... «Родина» колхозой комбайнер 5.200 центнер ...ба.

...насьев **Сергей Кузьмич** — Хяагтын аймагай ...на» колхозой комбайнер 5.500 центнер ху...

...влев **Василий Георгиевич** — Хяагтын айма... «Родина» колхозой комбайнер 5.200 центнер ...хуряагаа.

...ястай бэрхээр ажаллажа,
...н таряа урасхуулжа ябагшадта —
...р соло!

...АКЦИҺАА: Ажалдаа эрхимлэһэн комбайнернууд, ...од, трактористнууд тухай манай редакцида ..., 2-63-86 телефонуудаар мэдээсэжэ байхые пар... ...айкомуудта, колхоз, совхозуудай парткомуудта ...бди.

БЭШҮҮР

Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой тарялан дээрэ түгэсхэхы жэлэй ургаса хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Тус ажахын комбайнернууд хоорондоо дэлисэ ехэтэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлээд, ажалай үндэр амжалта туйлана.

Һүүлэй мэдээгээр 6092 гектарай таряан унагаагдаа. Тиихэдэ 5654 гектарай таряан хуряагдаһан байна. Энэ хадаа ороохото ургамалнуудай таригдаһан бүхы талмайн хахадынь шахуу болоно. Хамта дээрээ 73313 центнер ороохон колхозой тоогуудта асарагдаад, сэбэрлэгдэнэ, хатаагдана. Тиигээд бэлэдхэлэй пунктнуудта абаашагдажа, гүрэндэ тушаагдана.

Бүхыдөө ороохото ургамалнуудай яһала баян ургаса абтана гэжэ тэмдэглэлтэй. Колхозой тарялан дээрэһээ гектарай 12,5 центнер ороохон абтана.

Илангаяа һайн ургаса колхозой табадахи отделениин тарялан дээрэһээ абтана гээд тус ажахыһаа мэдээсэнэ. Гектар бүхэнһөө дунда зэргээр 15 центнер ороохото ургамалнууд эндэ абтана. Харин шэнэнисын поли дээрэһээ гектар бүхэнһөөнь 17,3 центнер сохигдоно.

Аймагай комбайнернуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ СССР-эй Верховно Соведэй депутат О. Б. Аюшеев түрүүлжэ ябана. Тэрэ энэ таряа хуряалгын үедэ 5000 центнер ороохо сохихоб гэһэн социалис уялга абаһан аад, мүнөө 5150 центнертэ хүргөөд байна. Тиимэһээ КПСС-эй XXV съездэдэ зорюулан, үшөө 2000 центнер ороохо сохихо уялга тэрэ бэедээ даажа абаа.

Гадна үнинэй, дүй дүршэлтэй комбайнернууд, Д. М. Петров, Г. Г. Жаров, А. Г. Арсентьев гэгшэд таба—таба мянга гаран центнер ороохо сохиһон тухайгаа һая элидхээ. Комбайнернууд Ч. Очиров, Г. Михаханов, В. Сизых, В. Цыдыпов, И. Сафонов болон бусад мүн лэ амжалтатайгаар ажаллана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

В. БОРИСОВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ЗЭДЭ

Аймагай ажахынууд КПСС-эй XXV съездые ажалай амжалтаар угтаха мүрысөөндэ жагсаад, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа байна. Һүүлэй мэдээгээр аймагай гурбан ажахы гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө дүүргээ.

Эдэ ажахынуудай тоодо Борьёогой, «Октябрьский» совхозууд, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз ороно. Борьёогой совхоз 24.500 центнер түсэбэй орондо 26.413 центнер таряа тушаагаа. Бусад хоёр ажахы энэ түсэбөө 107 процентдэ хүргөө.

Аймаг бүхыдөө 81 мянга гаран центнер таряа худалдаад байна. Мүнөө аймагай таряашад энэ жэлдэ 370 мянган центнер таряа гүрэндөө тушааха гэһэн социалис уялгаяа бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

КАБАНСК

Түрэл партиингаа XXV съездын хүдэлэлдэ социалис мүрысөөнэйнгөө эршые улам шангадхан, манай совхозойхид түрүүшын дабаа дабаба.

Табан жэлэй түсэбэй ёһоор ажахымнай гүрэндэ хамта 3330 тонно таряа тушааха аад, мүнөө дүрбэн жэл 8 һара соо 3354 центнер ороохо бэлэдхэлэй пунктда оруулба. Ажахын отделенинүүд түсэбһөө гадуур шэнэ ургасын таряа тушаажа үргэлжэлһөөр.

Мүнөө совхоз дотор таряа хуряалга түлэг дундаа. Бүхы 9 мянган гаран гектар таряанай 7 мянга шахуу гектарынь хурягдаад, тоогууд дээрэ 40 үлүү мянган центнер ороохон оробо. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 14—15 центнер ургаса абтана.

Ургаса хуряалгын халуун хүдэлмэри дээрэ үнинэй комбайнернууд Ю. С. Тугарин, А. В. Тыхенов, В. И. Костриков, Н. Т. Щепин гэгшэд бултанда бүтээсэ ехэтэ ажалай жэшээ харуулна. Тусхайлбал, залуу механизатор, коммунист Юрий Тугарин гансашье совхоз соогоо бэшэ, бүхы аймаг дотороо бултанһаа түрүүн 5 мянга шахуу центнер таряа сохёод байна.

Һаяшаг Игнатий Щепинэй даадаг звеногой гурбан комбайнер нэгэ үдэр соо хамта 1300 шахуу центнер ороохо сохёо. Хандалын отделениин бэрхэ комбайнер Лаврентий Моксоновой звено 4 комбайнаар үдэртэ 1400 үлүүтэй центнер таряа хуряаһан байна.

Хура бороогой ороогүй үдэрай час, минута бүхэнние дүүрэнээр хэрэглэн, бүхы таряагаа ойрын таба-зургаан үдэр соо хуряажа дүүргэхэ зорилго табигдана.

А. ИНЮТИНА,
Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой диспетчер.

ПРИБАЙКАЛИ

Прибайкалиин аймагай ажахынуудта таряа хуряалгын хажуугаар намарай паар хахалалга дэлисэ ехэтэйгээр ябуулагдана. Һүүлэй мэдээгээр аймаг бүхыдөө паар хахалха түсэбөө 36 процент дүүргээ. Зарим ажахынуудта энэ хүдэлмэри бүри амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

«Прибайкальский», «Зырянский» совхозуудта, «Прибайкалец» колхоздо энэ сэхэ хабаатай. Жэшээлхэдэ, «Прибайкальский» совхоз 3000 гектар газарта намарай паар хахалха даабаритай һаа, 1236 гектар хахалаад байна. Тиихэдээ түсэбэй дүүргэлтэ 41 процент болоно.

Прибайкалиин аймагай хартаабхашад яһала баян ургаса мүнөө жэлдэ ургуулаа. Энэ шухала культурые хуряалга эхилбэ. Жэшээлхэдэ, «Прибайкальский» совхоздо 600 гектар газарта хартаабха таригданхай һаань, 106 гектарынь хуряагдаба. Тиихэдээ дунда зэргээр гектарай 80-80 гаран центнер абтана.

Харин «Прибайкалец» колхоздо 61 гектарай хартаабха хуряагдаа. Эндэ гектарай 105 центнер хартаабха абтана гээд тэндэһээ мэдээсэнэ.

К. МОЛЧАНОВ,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

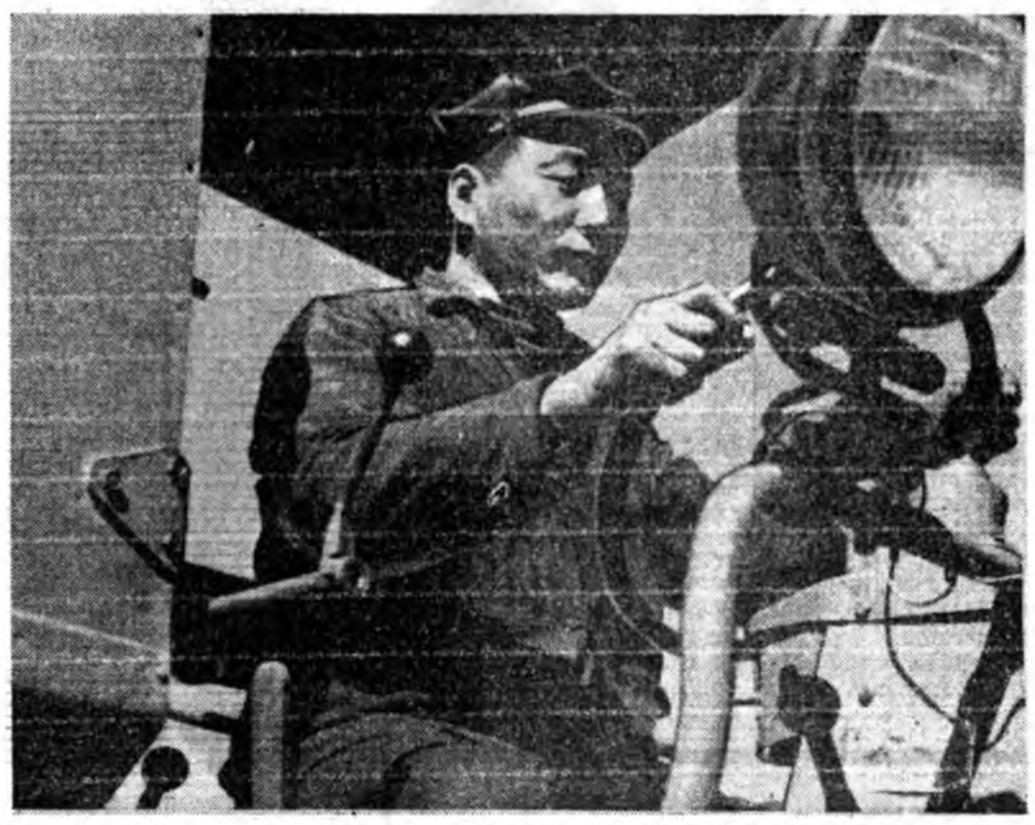

Үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр Дүтэлүүрэй совхозой комбайнер Данзан Ажитович Раднаев «Захааминнай аймагай эрхим комбайнер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн. Мүнөөшье жэлэй хуряалга дээрэ Данзан Раднаев хододоо түрүүлжэ, үдэрэйнгөө даабари 114 процент хүрэтэр үлүүлнэ. Тиин һаяхана КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой болон райсовпрофой дамжуулгын вымпелдэ хүртөө юм. Мүн аймагай газетын «Алдар габьягай самбарта» нэрэеэ бэшүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Данзан Раднаев.

Ф. СИЗЫХЭЙ фото.

...ЭЕЭ ХУРЯАЖА ДҮҮРГЭЭ

...ричч тэнгээр Хүр...озой хүдэлмэришэд ...ряалгаяа сүм дүүр...та луговод Д. Рак...даадаг звенодо 20 ...лоо һэн. Д. Ракша...оргшэ жэл пенсидэ ..., дуратай ажалаа ..., сугтаа хүдэлдэг ...ов нүхэртэйгөө ха...хойшо сабшалан дээрэ нилээд ехэ ажал хэһэн байна. Байгша ондо ниитын малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилготой габшагайгаар хүдэлжэ, 4 мянга гаран центнер һайн шанартай үбһэ хуряагаа.

Мүнөө тус совхозой хүдэлмэришэд таряа хуряалгадаа бүхы хүсэеэ табинхай.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Мүнөөдэр—ой модоной хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

Энэ зураг дээрэ электро-хюрөөгөө үргэлөөд, ажалдаа гаража ябаһан Итанцын леспромхозой суута бригадир Семен Федорович Пантелеевые харанат. Семен Федорович «Забайкаллес» комбинат соогоо эгээл түрүүлэн томодхогдоһон бригада эмхидхэһэн юм. Мүнөө бригададань 18 хүн тоологдодог. «ТТ-4» түхэлэй модо таллуулан шэрэхэ гурбан трактор бии. Бригада халаанай туршада 350—360 кубометр модо бэлэдхэдэг. Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер Семен Федоровичой бригада партиингаа XXV съезддэ бэлэг болгон табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 75 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гэһэн социалис уялга абаад, эршэмтэйгээр хүдэлжэ байна. Нүхэр Пантелеевэй бригада тухай репортаж манай газетын хоёрдохи хуудаһанда уншагты.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ОЙ МОДОНОЙ, МОДО БОЛБОСОРУУЛГЫН, ЦЕЛЛЮЛОЗНО-СААРЬАНАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН БА ОЙ МОДОНОЙ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтээ үндэр амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй Грамотаар** шагнаха.

Алексеева Агриппина Ивановнае — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Хандагатайн леспромхозой кочегар.

Алексеева Ксения Кондратьевнае — Буряадай АССР-эй Ой модоной ажахын министерствын ой модо ашаглаха таһагай ахалагша инженер.

Бакаева Надежда Степановнае — Буряадай АССР-эй Ой модоной ажахын министерствын Ивалгын оньһоожоруулагдамал лесхозой station... станочница.

Бондарев Алексей Николаевичые — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Худанай леспромхозой тракторист.

Бурдуковский Иннокентий Сергеевичые — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Итанциин леспромхозой слесарь.

Бухольцев Иван Гавриловичые — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Байкальска леспромхозой модо шэрэдэг машинын жолоошон.

Гришин Юрий Алексеевичые — Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай картон хэдэг машинын машинист.

Кашулин Николай Петровичые — Буряадай АССР-эй түлишын промышленностиин управлениин Еловско леспромхозой модо унагаагша.

Кошкин Николай Михайловичые — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Байгалай модо ашаалдаг баазын тракторист.

Номоконов Александр Степановичые — Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадай электрослесарь.

Портнягин Петр Алексеевичые — Буряадай АССР-эй түлишын промышленностиин управлениин Сэлэнгын леспромхозой жолоошон.

Серебренников Петр Филипповичые — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Баргажанай леспромхозой жолоошон.

Сидоров Дмитрий Васильевичые — Буряадай АССР-эй түлишын промышленностиин Дээдэ-Үдын леспромхозой Михайловскын модо бэлэдхэлэй пунктын начальник.

Усков Олег Константиновичые — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Онохойн модо ашаалдаг комбинадай ашаашан.

Хусаинов Нургаян Марияновичые — Буряадай «Забайкаллес» гэжэ модо бэлэдхэлэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Шулуутайн леспромхозой тракторист.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо В. УБЕЕВ,

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1975 оной сентябриин 19.

ЗНЭЗ ТАСС ҺОНИН

...В. Подгорный ...Х. Аббастай ...лзаба

...СССР-эй Верховно Сове... ...Президиумэй Түрүүлэг... Н. В. Подгорный Суда... Демократическа Республи... Президент Д. Нимей... тусхай түлөөлэгшэ Ха... Хасан Аббастай сентяб... 19-дэ Кремль соо уул... Тэрэ хадаа Азиин ба ...кын арадуудай һаналаа ...алгын организациин со... XII сессиин хүдэлмэри... ...шарамдуулан, Москва... ...эһэн байгаа.

Н. В. Подгорный Х. Х. ...ас хоёрой хоорондо хани ...ой хөөрэлдөөн болоо. ...өөрэлдөөнэй үедэ со... ...удан харилсаанай асуу... ...ууд, тэрэшэлэн уласхоо... ...ын гол шухала зарим ...уудые зүбшэн хэлсэг...

(ТАСС).

Н. В. Подгорный, М. Д. Баджбуджтай хөөрэлдэбэ

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный сентябриин 19-дэ Араб социалис дэбжэлтын партиин нютагай (Сириин) хүтэлбэриин генеральна секретариин орлогшо М. Д. Баджбуджтай Кремль соо уулзаһан байна. Тэрэ хадаа Ази, Африкын арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын организациин соведэй XII сессиин хүдэлмэридэ хабаадалсахаяа Москва ерэһэн байха юм.

М. Д. Баджбудж Сириин Араб Республикын президент Х. Асадай дамжуулһан хани ёһоной амар мэндые Н. В. Подгорнодо хүргэһэн байна.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн энэ хөөрэлдөөнэй үедэ Советскэ Союз ба Сириин Араб Республикын хоорондо харилсаа холбоо улам саашадань хүгжөөхэ, мүн Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалай асуудалнуудаар һанамжануудаа халан абалсаһан байна.

(ТАСС).

А. Н. Косыгин Ливиин делегацитай хөөрэлдэбэ

Сентябриин 19-дэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин Араб социалис союзай уласхоорондын холбоо барисаанай талаар секретарь Ахмед Шаххати гэгшэтэй Кремль соо уулзаһан байна. Тэрэ хадаа Ази, Африкын арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын организациин соведэй XII сессидэ Ливиин Араб Республикын делегацие толгойлжо, Москва ерэһэн байгаа.

А. Шаххати Ливиин премьер-министр А. Джеллудын эльгээһэн амаршалгые А. Н. Косыгинда дамжуулһан байна.

Энэ хөөрэлдөөнэй үедэ СССР Ливи хоёрой хоорондохи хани ёһоной харилсаануудые, харилсаа холбооые бэхижүүлхэ хэдэ хэдэн асуудалнууд хэлсэгдээ, һүүлэй үедэ энэ райондо болоһон үйлэ хэрэгүүдэй ёһоор Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тушаа һанамжануудаа халан абалсаа.

(ТАСС).

ҮБЭЛЖЭЛГЫН ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭ

СССР-эй ЦСУ-гай сентябриин 15-ай мэдээгээр, оройнмнай колхоз, совхозуудтахи 66,4 миллион гектарай тарималн ба хээрын ногоон сабшагдаһан байгаа. 42,8 миллион тонно үбһэн бэлэдхэгдээ. Энэнь түсэбэй 71 процент болоно.

Траншейнүүд ба башнинууд соо 46,7 миллион тонно сенаж хэгдээ. Энэ хадаа түсэблэгдэһэн тэжээлэй табанай дүрбэн хуби шахуунь болоно. Россин Федерациин ажахынууд 19,5 миллион тонно, Украинын колхоз, совхозууд — 10,6 миллион тонно, Белоруссиин ажахынууд — 7,6 миллион тонно иимэ тэжээл хуряажа абаһан байна. Молдавиин, Киргизэй, Литвагай болон бусад хэдэ хэдэн республикануудай таряашад үнэтэ энэ тэжээлые бэлэдхэхэ даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэнхэй.

Үбэлжэлгын үедэ хэрэглэгдэхэ 63,1 миллион тонно һолоомон, мэхинэ болон бүдүүн бусад тэжээлнүүд бэлэдхэгдээ. Энэ хадаа түсэбэй 58 процентнь болоно.

Үнгэрһэн долоон хоногой турша соо 600 мянга шахуу тонно тэжээлэй корнеплодууд, бахчева ургамалнууд хуряагдаба. Энэ хүдэлмэридэ бүхы шахуу республикануудай колхоз, совхозууд жэгдэрэн оронхой.

Силос хурдан түргэнөөр дарагдажа байна. Фермэнүүдэй хажууда хадагалагдахаар 81,3 миллион тонно энэ шэмэтэ тэжээл дарагданхай. Россин Федерациин ажахынуудта 45,5 миллион тонно иимэ тэжээл траншейнүүд соо хэгдээ. Энэ хадаа түсэблэгдэһэн тэжээлэй гурбанай нэгэ хуби болоно. Украинын, Грузиин, Туркмениин, Армениин таряашад энэ хүдэлмэрине нёдондо жэлэйхидэ орходоо түргөөр ябуулна.

Витаминтай ногооной гурил гаргаха агрегадууд бүри бүтээсэтэйгээр хүдэлнэ. Үнгэрһэн долоон хоногой турша соо 173 мянган тонно иимэ тэжээл бэлэдхэгдээ. Энэ хадаа энээнэй урда тээхи долоон хоногойхидо орходоо үлүү ехэ болоно. Колхоз, совхозууд дүн хамта 3,7 миллион тонно үбһэ ногооной гурил үбэлжэлгын хаһада бэлдэнхэй байна.

МҮНӨӨ ҮЕЫН ДИИЛДЭШЭГҮЙ ХҮСЭН

Сентябриин 19-дэ Москвада Ази, Африкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын организациин соведэй (ОСНАА) XII сесси хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Ази, Африкын 70-аад гаран оронуудай, социалис гүрэнүүдэй ниитын ба политическэ элитэ ажал ябуулагшад, уласхоорондын ба нютагуудтахи 20 организацинуудай түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаһан байна. Гурбан үдэрэй турша соо тэрээндэ хабаадагшад Ази, Африкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй гол шухала асуудалнуудые, национально-сүлөөрэлгын, демократиин ба социализмын хүсэнүүдэй нэгэдэлэй ба харилсаа холбооной асуудалнуудые, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай, демократиин ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй арга замуудые зүбшэн хэлсээ.

Сесси дээрэ генеральна деклараци баталан абтаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ Ази, Африкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн нилээд амжалтануудые туйлаа, тэндэ түүхэтэ удха шанартай һайн хубилалтанууд боложо байна гэжэ энэ деклараци дотор тэмдэглэгдэнэ.

Социалис хани нэгэдэлэй оронуудай, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүгжэжэ байгаа залуу гүрэнүүдэй хоорондын нягта барисаатай ажал ябуулга хадаа дэлхэйн дэбжэлтын шиидхэхы баримта боложо байна гээд энэ деклараци соо хэлэгдэнэ.

Колониализмын, шэнэ түхэлэй колониализмын ба расизмын хүсэнүүдтэ эсэргүү, политическэ талаараа бэеэ даанхай байдалай болон социальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэдэг дарлагданги арадуудай тэмсэлые толгойлжо байгаа ёһотойл национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ политическэ, мүн материальна дэмжэлгэ үзүүлхэ гээшэ ОСНАА-гай түрүүшын ээлжээнэй зорилго мүн гээд энэ деклараци дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Энэ сесси дээрэ Дүтын Зүүн зүгэй, Африкын, Азиин асуудалаар, мүн социально-экономическа комиссинууд хүдэлһэн байна.

Комиссинуудай резолюцинууд дотор национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй томо ехэ амжалтанууд тэмдэглэгдэнэ.

Хоёр түбинүүдэй олониитын түлөөлэгшэдэй хэһэн мүнөөнэй хуралдаан хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнда фашизмые бута сохиһоор 30 жэлэй ойе бүхы хүн түрэлтэнэй тэмдэглэһэн гайхамшагта жэлдэ суглараа гээд энэ сессиин түгэсхэлэй заседани дээрэ үгэ хэлэһэн хүнүүд тэмдэглээ. Үгэ хэлэһэн хүнүүд Советскэ Союзай, гитлеровскэ Германида эсэргүү холбооной туйлаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтые үндэрөөр сэгнэһэн байна.

Сессидэ хабаадагшад Германиин фашизмые ба Японой милитаризмые бута сохиһон 30 жэлэй ойн илалтатай дашарамдуулан, резолюци баталан абаа.

„Салют-4" дэлхэйе 4200 дахин тойробо

НИИДЭЛГЫЕ ЗАЛАН ХҮТЭЛДЭГ ТҮБ. Сентябриин 19. (ТАСС). Үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 26-да Газарые тойрон ниидэхээр табигдаһан «Салют-4» гэжэ научна станци автоматическа гуримаар ниидэһэн зандаа.

Москвагай сагаар 15 часта энэ станци дэлхэйе 4200 дахин тойроһон байна.

Дахин нэмээгдэжэ зохёогдоһон программын ёһоор, астрофизическэ шэнжэлгэнүүд хэгдээ.

Телеметрическэ мэдээсэлэй баримтануудай ёһоор, станци дээрэ тодхогдоһон түхеэрэлгэнүүд гэмгүй һайнаар хүдэлнэ. Станци дээрэһээ абтаһан мэдээсэлнүүд шэнжэлэгдэжэ байна.

КПСС-эй XXV съездын угтамжада

ХҮГЖЭЛТЫН АЛХАМУУД

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай Далахайн совхозой малшад, бүхы хүдэлмэрилэгшэд ажахынгаа һалбаринуудые саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ һүүлэй 4 жэл 8 һара соо горитойхон алхам хэбэ. Нэн түрүүлэн эбэртэ бодо малай тоо толгой олошоруулжа, гүрэндөө һайн шанартай мяха элбэгээр худалдадаг болохо талаар һайн үрэ дүнгүүд туйлагдаа гэжэ тэмдэглэе. Мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилгэ ажахымнай гол һалбари болонхой. Тиимэһээ энэ асуудалда совхозой дирекци, партийна организаци, мэргэжэлтэд анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо.

Совхозой мал ажалай хүгжэлтэ тухай хэдэн тоо, баримтануудые анха түрүүлэн дурдая. Юһэдэхи табан жэлэй туршада хамтадаа 19.170 центнер мяха, 11.270 центнер һү, 138 центнер ноохо гүрэндэ тушааха түсэбтэй байгаабди. Энэ оной сентябриин нэгэнэй байдалаар 12.201 центнер һүн, 138,7 центнер ноохон бэлэдхэлэй пунктнуудта оруулагдажа, табан жэлэй даабари болзорһоонь дүрбэн һараар урид үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Үнгэрэгшэ 4 жэл 8 һарын туршада манай совхозһоо 16.387 центнер мяхан гүрэндэ худалдагдаба. Үшөө 2780 гаран центнер тушаабал, табан жэлэймнай даабари дүүргэгдэхэ жэшээтэй. Сентябрь һарын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, урид табигдаһан графигай ёһоор эбэртэ бодо мал гүрэндэ тушаагдажа байна. Түрүүн мяханай комбинатда эльгээгдэһэн 100 гаран толгой үхэр дунда зэргээр 320 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэйгээр абтаба. Энэ һарын дүүрэтэр үшөө хэдэн зуугаад үхэр тушаагдаха юм. Тиигэбэл юһэдэхи табан жэлэй хугасаада Эхэ орондоо мяха худалдаха түсэбнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэр болотор бэелүүлэгдэхээр багсаагдана.

Мал ажалай гол продуктнуудые гүрэндэ худалдалга энэ табан жэлэй туршада хэр зэргэ дээшэлээ гээшэб? Энээнийе элирүүлэн харуулхын тула үшөө хэдэн тоо, баримтануудые харуулая. 1970 ондо — наймадахи табан жэлэй һүүлшын ондо манай совхоз 3353 центнер мяха гүрэндэ тушааһан байгаа. Байгша ондо хамтадаа 4400 центнерһээ бага бэшэ мяхан бэлэдхэлэй пунктда оруулагдаха ёһотой. 1970 онойхитой сасуулжа харахада, сагаан эдеэ гүрэндэ худалдалга 2 дахин шахуу ехэ болохо гэжэ мэргэжэлтэднай тоолон гаргаа.

Юһэдэхи табан жэлэй үедэ совхозоймнай эбэртэ бодо малай тоо толгой 600 гаран толгойгоор, адуу моридой — 300-гаад толгойгоор олошоруулагдаа.

Адууһа малай тоо толгой тиимэ ехээр олошороогүй аад, мяха ба һү гүрэндэ худалдалгань ямар ехээр дээшэлээ гээшэб гэһэн асуудал гаража болохо. Үнеэн бүриһөө һаагдадаг һүнэй хэмжээн, гүрэндэ тушаагдадаг үхэрэй шэгнүүр һүүлэй табан жэл соо эрид дээшэлээ гэжэ энэ асуудалда харюусаха болгодоно. Хэрбээ 1970 ондо гүрэндэ тушаагдаһан эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүр арай шамаң 251 килограмм байһан һаа, үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр 310 килограммда хүргэгдэһэн байна. Байгша ондо үхэр бүхэнэй дунда зэргын шэгнүүр 320 килограммһаа доошо бэшэ байхаар хүлеэгдэнэ. 1970 ондо совхозой үнеэн бүриһөө 764 килограмм һүн һаагдаһан байбал, үнгэрэгшэ жэлдэ 1572 килограмм болоо гэхэ гү, али дүрбэн жэл соо хоёр дахин дээшэлээ. Байгша ондо һаалишаднай үнеэн бүриһөө 1800 килограмм һү абаха зорилготой юм.

Үнгэрэгшэ 1974 ондо манай совхоз хамтадаа 1139 толгой эбэртэ бодо мал гүрэндэ тушаагаа һэн. Тэдэнэймнай 995 толгойнь тарган сэгнэлтэтэйгээр, 144 толгойнь 350 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэйгээр абтаһан байна. Гүрэндэ ехэ шэгнүүрэй мал тушааһанайнгаа түлөө ажахымнай нёдондо жэл 29,3 мянган түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаһан байха юм.

Амжалтымнай түлхюур юуһээб? Нэн түрүүлэн мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилгые тусхай шэглэлтэй болгожо байнабди. Ажахыда мяханай мал үсхэбэрилхэ хэдэн гүүртэ эмхидхэгдэнхэй. Тиимэ гүүртэнүүдтэ гол түлэб хальмаг үүлтэрэй үхэрнүүд үсхэбэрилэгдэнэ. Олон жэл соо харууһалагдаад, бага шэгнүүртэй байдаг һарлагуудые үсхэбэрилхэеэ болинхойбди. Тинхэдэ адууһа мал харууһалха, үбэлэй үедэ шахан таргалуулха хэрэг урданайхиһаа эрид һайжаруулагдаа.

Совхозой ажалшадай дунда социалис мүрысөө эмхидхэн хүтэлбэрилхэ асуудалда һүүлэй үедэ ехэ анхарал хандуулагдана, тэрэнэй гуримда горитойхон хубилалтанууд оруулагдаа. 1971—1973 онуудта ажалдаа шалгарһан нэгэ хүнэй хүндэлэлдэ алдар солын туг совхозой түбтэ үргэгдэдэг һэн. Энэмнай түрүү ажалшадые гүйсэд һайнаар урмашуулнагүй гэжэ тоолоод, хубилгаһан байгаабди. Мүнөө совхозой түб һууринда һара бүриин дүнгүүдээр нэгэ доро ажалай алдар солый 5 туг — эрхим амжалта туйлаһан мал адуулагшын, һаалишанай, адуушанай, механизаторай, автомашинын жолоошоной хүндэлэлдэ үргэгдэдэг болонхой. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо согсологдоод, тусхай бюллетеньнүүд гаргагдана, илажа гарагшад али болохоор урмашуулагдана.

Адууһа малай тоо толгой олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула тэжээлэй һайн бааза байгуулха хэрэгтэй. Тиимэһээ нютагайнгаа эрхэ байдалые, сагай уларилые хараадаа абажа, сабшалангай газар һайжаруулха, тэжээлэй ургамалнуудай талмай үргэдхэхэ асуудалда манай совхоз бага бэшэ анхарал табина. Жэшээнь, һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада ургаса муутай байһан сабшалангай, бэлшээриин 400 гаран гектар газар үндэһөөрөө һайжаруулагдажа, сибириин волоснец гэжэ ногоо таридаг болообди. Зеленкын талмай нилээд ехэ болгогдоо. Таримал ногооной гектар бүриһөө жэлдээ 19—20 центнер һайн шанартай үбһэн абтана. Энээнэй ашаар урданайхиһаа холо ехэ үбһэн абтадаг болоо. Шэнэ газар элдүүрилгэ үргэлжэлһөөр.

Хамтын ажалда харюусалга ехэтэйгээр хандажа, үйлэдбэриин һайн үрэ дүн туйладаг түрүү хүдэлмэрилэгшэд совхоздомнай жэл бүри олошорно. Нэн түрүүлэн КПСС-эй гэшүүн, Ленинэй орденто Жүгдэр Үндеевич Цыденовэй ударидадаг мяханай гүүртын коллективые тэмдэглэе. Тус коллективэй малшад һүүлэй хэдэн жэлэй туршада жэл бүри 100 үнеэн бүхэнһөө 90-һээ дээшэ тугал түлжүүлдэг болонхой. Нёдондо жэл тэдэнэр гүүртынгээ үнеэн бүриһөө тугал абажа, малайнгаа тоо толгой хоёр дахин олон болгоһон юм. Энэ коллективэй малшан Ханда Норжитовна Мархаева «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордендо хүртэһэн байна. Ж. У. Цыденовэй гүүртын коллектив табан жэл соо тугал абаха даабаряа энэ оной апрель һарада түгэсхөө.

Совхозой һаалишадай дундаһаа эхэ басаган хоёр — Ринчин Жамсарановна Доржиева, Ия Шагдурова гэгшэд эрхимлэжэ ябана. Тэдэнэр нёдондо жэл совхоз дотороо бултанһаа түрүүлэн үнеэн бүриһөө 2000 килограммһаа дээшэ һү һааһан байна. Эдэ хоёр һаалишад хубиингаа табан жэлэй даабарине болзорһоонь холо урид дүүргэнхэй.

Нёдондо жэлэй ажалай дүнгүүдээр манай совхозой бэрхэ мал адуулагша Ринчин Будажаповна Доржиева, тугалшан Санжит Цыденжаповна Дамдинова гэгшэд аймаг дотороо эрхимлэжэ, 1974 оной чемпионой үндэр нэрэ солодо хүртэһэн байна. Тиихэдэ совхозоймнай малшадай дундаһаа 11 хүн «Аймагай эрхим мал адуулагша», хоёр тракторист «Эрхим механизатор» гэһэн нэрэ зэргэтэй болоо һэн. 1973—1974 онуудай ажалай дүнгүүдээр манай совхозой 13 малшан «Социалис мүрысөөндэ илагша», 4 хүн «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагдаһан байна. 1973 оной бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ шалгарһан малшан Владимир Дабаевич Бадмаев Ажалай Улаан Тугай ордендо хүртэһэн юм. Ажалай түрүүшүүлые тоолохо болоо һаа, олон даа.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада совхоздомнай ехэ барилга хэгдэһэн байна. Ажахын түб Утаата тосхондо 320 һурагшын һууритай найман жэлэй һургуулиин байшан бодхоогдоо, холын малшадай үхибүүдтэ хамтын байра түхеэрэгдээ. Хүүгэдэй сад-яслиин шэнэ байшан, гостиница баригдаба. Һургуулиин багшанар ба хүдөө ажахын мэргэжэлт[…] шадай ажаһууха [...] шэнэ гэр бодхоогдо[...] Ниитын адууһа [...] байра баригдаа, 20[...] шинын багтаамжата[...] шлагаар шудхагда[...] хай. Совхозой нэгэ[...] ленин Оронгодо[...] малай байрануута[...] мар Ильичэй ла[...] ялархань.

Совхозой олзо [...] һээ жэлдэ урга[...] 1970 ондо хамтадаа [...] ган түхэриг олзо о[...] бал, энэ жэлдэ 700 [...] түхэриг болохоор [...] на. 1974 ондо со[...] 109,3 мянган түхэр[...] олзо абаһан байга[...] зой хүдэлмэришэн [...] дунда зэргын сали[...] 1974 ондо 1.501 тү[...] лоо. Энэмнай 1970 [...] һоо 260 түхэригөөр [...] лоно.

Юһэдэхи табан жэ[...] шада ажахын хүдэл[...] шэдэй туйлаһан амжа[...] тухай тобшохоноор [...] иимэ байна. Эдэ бү[...] дөө ажахые хүгжөө[...] тэ парти, правите[...] үдэр бүриин анхар[...] дуулһанай ашаар л[...] даа. Туйлагдаһан э[...] жалтануудаа совхозо[...] шад түрэл партиинга[...] жээтэ XXV съездэ [...] на.

Б. БАЛДАН[...]
Далахайн сов[...]
партбюрогой секре[...]

Захааминай аймаг.

МҮНӨӨДЭР—ОЙ МОДОНОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

ПАНТЕЛЕЕВЭЙ БРИГАДА

РЕПОРТАЖ

Набтархан шэлэнүүдэй оройгоор ургаһан уляаһан, хуһан мододой набша намаа алтан шаргал үнгөөр шэмэглэгдэнхэй. Оршолонто дэлхэйдэ үшөө нэгэ намарнай айлшалан ерээд, налагай һайхан дуунайнгаа аялга хүгжэмдэн байна ха юм. Ухаабатай муу тужын харгыгаар нилээд ябажа, Итанцын леспромхозой Кикын пунктын хүдэлмэришэдэй модо отолжо байһан газарта хүрэжэ ерэбэбди.

Набтархан шэлэнүүдэй дундахи талмай дээрэ нилээд ехэ модон суглуулагданхай. Хаанашьеб даа дүтэ тракторнуудай хүнхинэлдэхэ, хүнүүдэй шанга шангаар хөөрэлдэхэ, отологдоһон модоной лүс байса унаха абяан элихэнээр дуулдана. Итанцын леспромхозой ахамад инженер Георгий Александрович Пикуль тужын абла бага зэргэ шагнаархажа үзөөд:

— Семён Фёдорович Пантелеевэй бригадын хүдэлмэришэд эндэ дүтэхэнэ хүдэлжэ байна. Тиишэ ошое, — гээд, сэхэ хада өөдэ абиржа захалба. Тракторнуудай хүнхинөөн бүри элихэнээр дуулдана. Модоной дундуур хүнүүдэй ябахань харагдаба. Модо отолдог «Урал» хюрөө бариһан үндэр томо бэетэй, табяад наһанай хүнийе Георгий Александрович дуудаба. Тэрэ ойлгожо ядангяар бидэндэ дүтэлжэ, мэндэшэлэлсэбэ.

Кикын пунктын эрхим хүдэлмэришэн, бригадир Семен Федорович Пантелеевэй һайн һайхан ажал хэрэгүүд тухайнь урдань яһалал дуулададаг һэм. Теэд мүнөө болотор дүтэ мэдэхэгүй байһандаа халагладагшье байгааб. Юуб гэхэдэ, Семен Федорович Пантелеев «Забайкаллес» комбинат соо эгээл түрүүлэн томодхогдоһон бригада эмхидхэһэн юм. Мүнөө бригададань 18 хүн тоологдоно. ТТ-4 түхэлэй модо таллуулан шэрэхэ 3 тракторой. Халаанай туршада 350—360 кубометр модо бэлэдхэдэг.

— Модо бэлэдхэхэ шэнэ онол арга хэрэглэһэнэйнгээ ашаар тракторнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашагладаг болообди. Халаан бүриин даабари үлүүлэн дүүргэнэбди. Мүнөө модоор муушаг участогто тудаабди. Теэд яахабши. Тиимэл жээрэб тудаа ха юм. Заримдаа һайн модотой участогуудай тудахада халаанай туршада 400—410 кубометр модо бэлэдхэнэбди, — гэжэ бригадир С. Ф. Пантелеев дарууханаар хэлэнэ. Отологдоһон модо шэрэһэн тракторнуудай хүнхинэлдэхэ абяан бүри шангадана. Хэдэн газарта отологдоһон модоной нижаганаса унахань элихэнээр дуулдана.

— Мүнөөдэр Владимир Подлюжнюк, Павел Чебунин хоёр ехэл шангаар хүдэлжэ байна. Бидэ гурбан сайлалгын урда тээ 230 кубометр модо отолоод байгаабди. Модо отологшодни үдэрһөө үдэртэ бэрхээр хүдэлжэ, түсэб даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ, — гээд С. Ф. Пантелеев тамхяа нософобо. С. Ф. Пантелеев ажал хэрэгээрээ урмашаһан хэбэртэй. Хамта хүдэлдэг нүхэдөө ехэл магтана. Хэнэй ямараар хүдэлдэгыень хургаа даража байгаад тоолоно.

Энэ бригадын коллектив үнгэрһэн жэл соо 74 мянган кубометр модо бэлэдхэһэн юм. Түгэсхэхы жэлдэ 75 мянган кубометр модо гүрэндөө тушаахаар социалис аялга абаһан байгаа. Эдэнэр жэлэй эхинһээ 56 мянган кубометр модо бэлэдхээд байна.

— Жэлэй дүүрэтэр үшөө 24 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ байхабди. Тиигэбэл 80 мянган кубометр модо гүрэндөө тушааха болонобди, Энэмнай партиин XXV съездэ бэлэг болохо, — гэжэ бригадын гэшүүн Павел Артамонович Чебунин бидэндэ хөөрэнэ. Энэ бригадын коллектив соо ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ, дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэд ехэ олон. Василий Степанович Подлюжнюгые абаад үзэе. Тэрэ хоридохи жэлээ ойдо хүдэлнэ. Модо отолхо «нюусануудые» һайн мэдэдэг болонхой. Олон жэлэй туршада оролдосотой бэрхээр хүдэлжэ байһанайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан. Павел Артамонович Чебунин хэдэн удаа бүхэсоюзна мүрысөөндэ илажа гараһан. Тэрэнэй үбсүүндэ «1973, 1974 онуудай социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүд ялардаг.

Бригадир Семен Федорович Пантелеев мүн лэ Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан хүн. Эрхим түрүү ажалаараа шалгарһан бэрхэ хүдэлмэришэд мүнөөшье эршэ хүсэтэйгөөр хүдэлжэ, гайхамшаг амжалтануудые туйлана.

Байгша оной июль һарада эдэнэр 6700, август һарада 7000 кубометр модо бэлэдхэһэн юм. Семен Федорович Пантелеевэй хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив эбтэй эетэйгээр, нэгэ һанал бодолтойгоор хүдэлдэг юм байна. Мүнөөшье булта суглараад, бригадирайнгаа үгэ бүхэнийе ехэл анхаралтайгаар шагнаад һууна. Хайшан гээд хүдэлхыень, яагаад модо таллуулан шэрэхыень бригадир Семен Федорович Пантелеев тобшохоноор хөөрэнэ.

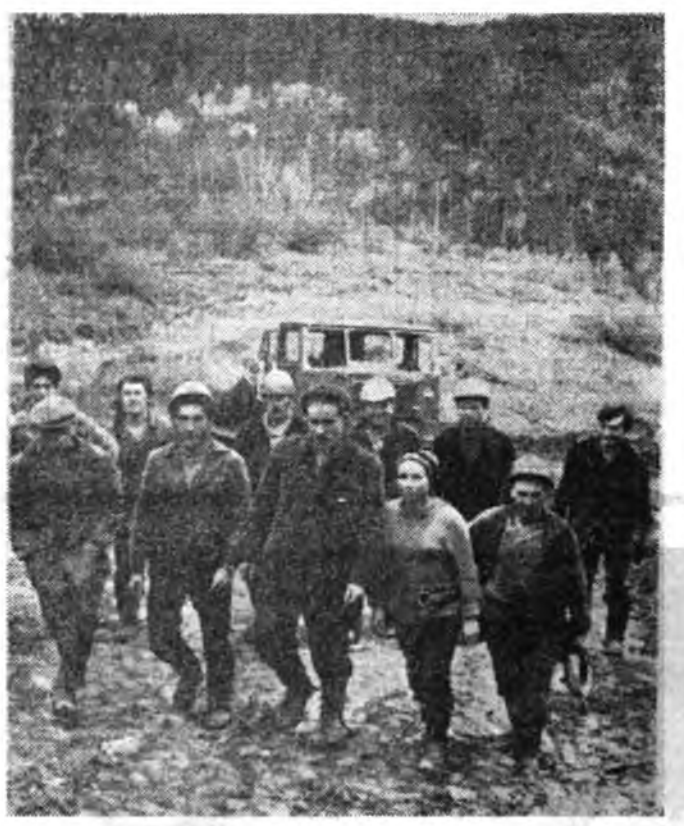

Эдэнэр мүнөө ехэл хүндэ участогто модо бэлэдхэжэ байна. Хадын ташалан. Шулуу шонхор. Отологдоһон модо хада руу шэрэхэ гээшэ тиимэшье амар хэрэг бэшэ юм. Эндэ одоол аха заха хүнэй зүбшэл заабари хэрэгтэй болоно бшуу. Семен Федорович Пантелеев бултанайнь урда тодорхой зорилго табяад орхибо. Бригадын хүдэлмэришэд бүри эршэтэйгээр хүдэлжэ оробо. Эдэнэй булта хүдэлмэришэдтэйнь һайса хөөрэлдэбэбди. Эдэнэй дунда залуушуул ехэ олон. Комсомолецууд Петр Игумнов, Александр Дремухин, Геннадий Ветрогонов гэгшэд аха заха нүхэдэйнгөө хойно оронгүйгөөр хүдэлхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, абаһан даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Залуу хүдэлмэришэдэй нимэ оролдосотой бэрхээр, аха нүхэдэйнгөө магтаалтайгаар хүдэлхэнь ехэл һайн байна даа.

Намарай ой соо хүлгөөтэй, шууяатай. Отологдоһон модоной унаха, тракторнуудай таршаганалдаха абяан замханагүй. С. Ф. Пантелеевэй бригадын коллектив халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай модо ехээр бэлэдхэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байна.

Энэ бригадын коллектив партиин XXV съездэ зорюулан уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар хүдэлхэ гэһэн зорилго урдаа табина. Энээн дээрэһээл эдэнэр үдэр бүри ехэ модо бэлэдхэжэ, ганса Итанцын леспромхозой бэшэ, бүхы комбинадай хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: жолоошон Ю. М. Неокладков; С. Ф. Пантелеевэй бригадын коллектив ажалдаа гаража ябана; модо отологшо П. А. Чебунин.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БИДЭНЭЙШ[...] ХУБИТА Б[...]

Буряадай АССР-эй [...] доной ажахын министе[...] бүхы хүдэлмэришэд [...] ликынгаа тужа тай[...] рууһалжа, энэ баялиг[...] арьбадхаха талаар [...] жэлнүүдтэ ехэ ажал[...] байна. Юһэдэхи таб[...] лэй эхинһээ 38 мянг[...] тар газарта модон т[...] Үмхиржэ муудаһан [...] отолхо хүдэлмэри [...] ябуулагдана. Байгш[...] найма һарын даабар[...] дуур 15 мянган [...] муудаһан модон о[...] 1,8 тонно модоной [...] сутлуулагдаа. Гүр[...] дукци худалдаха [...] 198 мянган түхэригөө[...] лэн дүүргэгдэжэ, 10 [...] түхэригэй сэбэр олзо[...] бэридэ оруулагдаһан [...] юм.

Манай Ой модоной [...] хын министерствын [...] ришэд байгша оной [...] гэмгүй амжалта [...] Ивалгын, Баргажанай [...] бын ой модоной аж[...] дай коллективүүд [...] мүрысөөндэ эдэбхи[...] хабаадалсана. Хүрбы[...] доной ажахын кол[...] илангаяа һайн үрэ д[...] руулна. Эдэнэр бай[...] хоёрдохи квартал соо[...] лис мүрысөөндэ [...] КПСС-эй Буряадай [...] дамжуулгын Улаа[...] шагнагдаа бэлэй. Ре[...] кын Хүндэлэлэй [...] тэдэнэй нэрэ соло б[...] хэй. Ивалгын ой [...] ажахын коллектив хо[...] кварталай дүнгөөр Р[...] эй Ой модоной ажах[...] нистерствын, проф[...] ЦК-гай дамжуулгын [...] туг абаа бэлэй. Эдэн[...] бадахи квартал соо [...] һэн мүрысөөндэ бүри[...] тэйгээр хабаадана.

Ой модо һайнаар [...] һалжа, байгаалиин [...] ашаг үрэтэйгөөр [...] хэрэгтэ манай Ой [...] ажахын министерствы[...] дэлмэришэд ехэхэн [...] оруулна.

А. ГОНЧИ[...]
Буряадай АСС[...]
Ой модоной аж[...]
министерствын түсэб[...]
гын таһагай начал[...]

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭ АРГАТАЙБДИ

Манай «Забайкаллес» комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшад юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоод, эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна. Бригаданууудай, автомашинанууудай экипажнууд, бүхэли леспромхозуудай коллективүүд юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа элидхэнэ.

Баргажанай, Байгалай, Хандагайн, Хүртэйн, Горхоной леспромхозуудай, Сэлэнгын модоной баазын коллективүүд продукци худалдаха табан жэлэй даабари дүүргээд, мүнөө арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байна. 4 жэл 8 һарын туршада гүрэндэ продукци худалдаха даабаряа комбинадай предприятинууд 4,1 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 21 миллион түхэригэй продукци худалдаба. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ үргэнөөр хэрэглэһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ 33,5 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Машина бүридэ 10 процентээр, хүн бүридэ 8 процентээр ехэ модон бэлэдхэгдэдэг болоо.

Энэ тоо, баримтануудые хараад үзэхэдэ, манай «Забайкаллес» комбинадай коллектив юһэдэхи табан жэлэй туршада муу бэшээр хүдэлжэ гараа гэжэ ойлгохоор ааб даа. Теэд энэ бүхы туйлаһан амжалтануудаар һанаагаа зађажа болохоор аал! Һараһаа һарада, неделиһээ неделидэ, үдэрһөө үдэртэ ажалайнгаа эршые улам шангадхаха ёһотойбди. Тиимэ эрилтэ мүнөө бүхы хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ мэргэжэлтэдэй, алба хаагшадай урда табигдана гээшэ.

Мүнөө комбинадаймнай 18.200 хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшад социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. 14.520 хүдэлмэришэд коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэхын тула тэмсэнэ. 12 предприятинуудай, 65 цехүүдэй, 430 бригаданууудай коллективүүд коммунис ажалай коллективүүд гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байна.

Комбинадаймнай 1.000 хүдэлмэришэн, 37 комплексно бригаданууудай коллективүүд юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргээд, 1976 оной түсэбөөр хүдэлжэ эхилээ. Байгалай, Баргажанай, Итанцын леспромхозуудай, Сэлэнгын модоной баазын коллективүүд 1974, 1975 онуудай туршада хэдэн удаа бүхэсоюзна мүрысөөндэ илажа, СССР-эй Ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг абаһан байха юм. Хурамхаанай леспромхозой В. П. Парамонов, Итанцын леспромхозой Л. С. Мельников, Байгалай модоной баазын В. А. Якимов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууудай коллективүүдтэ СССР-эй Ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерствын эрхим бригаданууд гэһэн нэрэ соло олгогдоо бэлэй.

Манай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхажа, бага гаргашатайгаар ехэ модо бэлэдхэхэ гэһэн гол зорилго урдаа табина. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ улам үргэнөөр хэрэглэнэ. Һүүлэй сагта модо үйлэдбэрилхэ оньһожоруулагдамал 9 доодо складууд, автомат аргаар хүдэлгэхэ 26 транспортёрнууд, 5 тонноһоо 30 тонно хүрэтэр ашаа үргэхэ 75 кранууд тодхогдоһон байна. Тиигэхэдэ отологдоһон модо шэрэхэ 3.940 километр утатай харгы татагдаа.

Модо бэлэдхэхэ шэнэ технологи үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. 1974 онһоо хойшо леспромхозуудта томодхогдоһон бригаданууд эмхидхэгдэжэ захалаа. Үсөөн трактораар ехэ модо бэлэдхэхэ арга боломжо бии болонхой. Мүнөө бүхы леспромхозуудта томодхогдоһон бригаданууд эмхидхэгдэнхэй. Мүнөө ойһоо модо шэрэдэг машинануудай жолоошод томодхогдоһон бригадануудые эмхидхэжэ эхилбэ. Энэнь ехэл һайшаалтай гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, ашаанай машинанууд бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдадаг болохо ёһотой бшуу. Шэнэ онол арга хэрэглэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлһэн хүдэлмэришэд амжалта туйлахал ёһоороо туйлана. Үдэр хоногой үнгэрхэ тума ажалай түрүүшүүлэй тоо улам олошорно. Эрхим амжалта туйлаһан хүдэлмэришэд үнэтэ бэлэгүүдээр, мүнгэн шангаар ходо урмашуулагдажа байдаг. Һүүлэй жэлнүүд соо комбинадаймнай олон хүдэлмэришэд гүрэн түрынгөө дээдын хайра шагнал — орден, медальнуудаар шагнагдаһан байха юм. Юһэдэхи табан жэлэй эхинһээ 238 хүдэлмэришэд эрхим түрүү ажалаараа олоной дундаһаа шалгаржа, орден, медальнуудаар шагнагдаа.

Комбинадаймнай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, алба хаагшад партиин XXV съездэ зорюулан, социалис уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула дундаа мүрысэн, хэзээ хэзээнэйхиһээ шангаар хүдэлжэ байна. Ажалай бэлэгүүдтэйгээр ой модоной хүдэлмэрилэгшэнэй заншалта һайндэрые угтажа байһандаа урма баяртайбди.

Ц. ДОНДУКОВ,
«Забайкаллес» комбинадай кадрнуудай таһагай начальник.

ТҮРҮҮШЫН ЖЭШЭЭГ ЭР[...]

Буряад ороноймнай газарайнь гурбанай нэгэ хубиие ой модон эзэлдэг юм гэжэ олондо мэдээжэ ааб даа. Жэлдээ хэдэн миллион кубометр модон бэлэдхэгдэжэ, ороной барилгануудта эльгээгдэнэ. Республикымнай олохон предприятинуудта отологдоһон модон үйлэдбэрилэгдэжэ, элдэб зүйлэй материал гаргагдана. Жэшээлхэдэ, манай модо болбосоруулдаг ба мебель хэдэг комбинадай коллектив ойдо отологдоһон модо үйлэдбэрилжэ, элдэб зүйлэй мебель хэдэг, хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүдые, технологическа зомгоол гаргадаг байха юм. Манай коллектив һайн шанартай продукци ехээр гаргажа, һара бүриин даабари дүүргэхын тула яһала ехэ оролдолго гаргана.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхэ, модо үйлэдбэрилхэ шэнэ технологи, оньһон түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэхэ талаар комбинадаймнай дирекци, партийна болон профсоюзай организацинууд эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэһэн, хэжэшье байна. Ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл бэшэнэй дунда үргэнөөр тараагдана. Комбинадаймнай хүдэлмэришэд партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн мүрысөөндэ улам эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, хаба шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлжэ байна. Хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалай дүн үдэр бүри согсолон гаргажа, хэнэй ямараар хүдэлжэ ябаһаниие олоной дунда мэдээжэ болгогдоно.

Хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүдые гаргадаг 1-дэхи, 2-дохи мебельнэ цехүүдэй хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, һайн шанартай продукци ехээр гаргана. Хюрөөдэмэл хэрэгсэлнүүдые гаргадаг цехэй коллектив илангаяа һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Эдэнэр байгша оной найман һарын даабариһаа гадуур 3.500 кубометр продукци гаргаа. 78 мянган кубометр технологическа зомгоол гаргаха юһэдэхи табан жэлэй даабари байгша оной март һарада дүүргээ бэлэй. Энэ цехэй коллектив түгэсхэхы жэлдэ комбинат дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ зургаа дахин илажа гараад, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаһан юм. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй даабари байгша оной октябриин 20-до дүүргэхэ гэһэн зорилготой.

Мебель хэдэг цехүүдэймнай коллективүүд энэ жэлдэ муу бэшээр хүдэлжэ ябана. Найма һара соо продукци гаргаха даабари үлүүлэн дүүргэгдээ. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй дааба[...] зорһоонь урид д[...] һайн шанартай [...] ехээр гаргаха зор[...] нууд.

Комбинадаймнай [...] хүдэлмэришэд, ин[...] техническэ мэргэжэл[...] байгаа арга боло[...] хүсэдөөр хэрэглэжэ, гаргашатайгаар ехэ [...] ци гаргаха хэрэгтэ [...] хубитаяа оруулна. Ур[...] рижуулгын, ухаал[...] гын дурадхалнууд [...] ридэ олоор нэбтэрүү[...] Байгша оной эхинһээ [...] нарижуулгын, ух[...] хёолгын 76 дурадха[...] бэридэ нэбтэрүүлэгд[...] мянган түхэригэй [...] та хэгдээ. Шэнэ он[...] оньһон техникэ хэр[...] ашаар, ажалай [...] 1970 онойхиһоо 2[...] центээр дээшэлүүл[...] набди.

Бидэнэр энэ бүх[...] танүудаа улам арь[...] партиин XXV съе[...] рюулан абаһан уялга[...] гэхэ гэһэн зорил[...] Иимэ ехэ түүхэ[...] байдалда ажалай [...] нуудтайгаар ой мод[...] дэлмэрилэгшэдэй үд[...] тажа байһандаа урм[...]

Н. ЖУРАВ[...]
Буряадай [...]
болбосоруулда[...]
мебель [...]
комбинадай профсо[...]
түрүү[...]

ПЕДАГОГИЧЕСКА ЭРДЭМ ШУДАЛАГТЫ

Коммунис барилгын улам ...ээр хүгжэжэ байһан үедэ ...гэн ниитэ улад зоной дунда педагогическа эрдэм дэлгэрүүлхэ гээшэ шухалын шухала, эрдэмтэдэй болон багшанарай, ондоогоор хэлэхэдэ, бүхы пропагандистнарай ...зэл суртал нэбтэрүүлгын хүдэлмэриин таһаршагүй ху...и гэжэ харагдаха ёһотой. ...ихэдээ психологическа болон педагогическа эрдэмые, бүлэ дотор хүмүүжүүлгын дүршэлые олоной дунда нэбтэрүүлхэ гээшэ түбхын ...рүүндэ табигдаха ёһотой.

Научно-педагогическа бүлгэмэй, һургуулинуудай зорилго юун бэ гэхэдэ, хүүгэдэйнгээ наһанай онсо илгаае ...дээд, хэлыень, һанал бодолыень, тойрожо байгаа байдалыень шэнжэлээд, түрэһэн үхибүүдээ зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь гүрэлхидтэ туһаламжа үзүүлхэ ёһотой болоно.

РСФСР-эй педагогическа бүлгэмэй Буряадай таһагай аймагуудай болон эхин эмхинүүд партийна, совет хүдэлмэриин туһаламжаар совет педагогикын туйлалтануудые республикын улад зоной дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ анхарал хандуулна. Буряадай республиканска совет, тэрэнэй президиум педагогическа эрдэм дэлгэрүүлхэ асуудалда горитой анхарал хандуулдаг. Жэшээнь, 1974 ондо президиум зарлагдажа, Хориин болон Кабанскын аймагуудай таһагай эхин эмхинүүдтэ научно-педагогическа эрдэм дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри хэр зэргэ ябуулагданаб гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Мүн баһа научно-педагогическа эрдэм дэлгэрүүлдэг Улаан-Үдын ниитын университедэй һуралсалай жэлэй дүн согсологдоо. Тус университедэй Сэлэнгын, Загарайн, Кабанскын аймагуудтахи филиалнуудай ажал ябуулга баһал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

1975 оной март соо педагогическа бүлгэмэй Буряадай республиканска соведэй гурбадахи пленум зарлагдажа, «Республикын хүн зоной дунда научно-педагогическа гэгээрэлые һайжаруулха тухай» гэһэн асуудал харагдаа һэн.

РСФСР-эй педагогическа бүлгэмэй Буряадай таһаг, тэрэнэй эхин эмхинүүд иимэ шэглэлтэйгээр хүдэлмэреэ ябуулна гэбэл: 1) багшанарай эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлгэ; 2) һурагшадай, залуушуулай дунда хүдэлмэри ябуулга; 3) түрэлхидэй, үргэн ниитэ улад зоной дунда ябуулха хүдэлмэри.

Научно-педагогическа эрдэм дэлгэрүүлхэ хүдэлмэриин янза түхэлнүүдые нэрлэхэ болоо һаа, нилээн олон. Жэшээнь, багшанарай, түрэлхидэй университедүүд, түрэлхидэй лектори, радиоуниверситет, предприяти болон эмхи зургануудта хэгдэдэг элидхэлнүүд, лекцинүүд, республиканска болон нютагай хэблэлэй хуудаһануудта педагогическа эрдэм тухай статьянуудые толилолго гэхэ мэтэ.

1961 ондо багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ зорилготойгоор Д. Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай дэргэдэ научно-педагогическа эрдэмэй ниитын университет эмхидхэгдэһэн байгаа. Росси Федераци дотор манай университет эгээл түрүүшынхидэй нэгэн гэхэдэ болохо. Университедэй амжалта тухай газетын хуудаһанда нэгэтэ бэшэ хэлэгдэһэн байха юм.

Буряадай гүрэнэй пединститудай, 1-дэхи педучилищиин багшанар, партийна болон совет хүдэлмэрилэгшэд, городоймнай дээдэ бусад һургуулинуудай һургагшанар, ИУУ-гай методистнар, университедэй ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэдэнэр ямаршье түлөөһэгүйгөөр хэдэн зуугаад хэшээл үнгэргэжэ, республикын багшанарай мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ нилээд оролдоһон байха.

Мүнөө үедэ Буряад орондо 16 мянган шагнагшадые хангадаг научно-педагогическа эрдэмэй һургуулиин 60 университет хүдэлнэ. Тарбагатайн, Баргажанай-Адагай, Хяагтын, Баргажанай, Ивалгын, Оронгын, Онохойн болон бусад дунда һургуулинууд шадар нээгдэһэн түрэлхидэй университедүүд эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлжэ, хүдэлмэриеэ һонин болгохые оролдодог.

Загарайн аймагта дунда һургуулинууд шадар арадай зургаан университет хүдэлнэ. Хамтадаа 1.657 шагнагшадтай. Хэшээлынь һарада нэгэ дахин болодог. Программа дотор лекцинүүд, семинарска хэшээлнүүд, теоретическэ конференцинүүд хараалагданхай.

Бэшүүрэй аймагта научно-педагогическа темээр жэл бүри 500—600 лекци, элидхэлнүүд уншагдадаг. Тэрэ аймагта педагогическа эрдэм дэлгэрүүлхэ тухай асуудалнууд предприятинуудай, эмхи зургаануудай, колхоз болон совхозуудай үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ, партийна суглаанууд дээрэ табигдадаг. Жэшээнь, аймгүйсэдкомой, Охин-Булагай совхозой, «Рассвет» колхозой партийна суглаанууд дээрэ хүүгэдые бүлэ дотор хүмүүжүүлгын асуудалнууд, мүн эдиршүүлэй дунда гэмтэ ябадал гаргаха ушар болюулгада коммунистнуудай үүргэ тухай зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Тус аймагай һуурин нютагуудта түрэлхидэй конференцинүүд үнгэргэгдэдэг. Жэшээнь, бүлэ дотор хүүгэдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эсэгэнэрэй үүргэ тушаа асуудал ехээр анхарагдана. Буйска найман жэлэй һургуули Узкий Луг, Буй гэжэ һууринуудта тиимэ конференци үнгэргөө. Багшанар шабинарайнгаа гэр гэртэ ябажа, эсэгэ хүнүүдые үгэ хэлэхыень бэлдэһэн байна.

Хориин аймагай Баруун-Хасууртын һургуулиин дүршэл һонирхолтой. Педагогическа бүлгэмэй эхин эмхи шабинарай түрэлхидые бүлгэмэй гэшүүд болгожо абадаг, тэдэнэй дунда педагогическа эрдэм дэлгэрүүлхын тула ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг.

Түрэлхидэй радиоуниверситедүүд һаянай ехээр дэлгэржэ байна. Тэрэнэй хүдэлмэридэ дүршэлтэй багшанар, эдэбхитэй түрэлхид, эмшэд, юристнүүд, милициин хүдэлмэрилэгшэд, библиотекарьнууд хабаадалсадаг. Тэдэнэр нютагай радиогоор һарадаа хоёр дахин хүүгэдые хүмүүжүүлгэ тухай лекци уншадаг. Жэшээнь, Бэшүүрэй аймагта тэндэхи түбэй дунда һургуулиин багшанар, хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэд түрэлхидтэ зорюулһан лекци ходо уншадаг.

Республиканска болон аймагай газетэнүүдэй хуудаһанда багшанар, хүмүүжүүлэгшэд, научна хүдэлмэрилэгшэд болон бусад ажал ябуулагшад педагогическа эрдэмэй асуудалаар статьянуудые ходо толилжо байдаг. Жэшээлхэдэ, Баунтын аймагай газетэдэ «Бүлэ ба мэргэжэл шэлэлгэ», «Һургуули, бүлэ болон ниитын эмхинүүдэй хоорондохи холбоонууд», «Һурагшадай үзэл бодолой хүмүүжүүлгэ» гэхэ мэтэ темээр статьянууд толилогдоһон байна.

Хориин аймагай Георгиевско дунда һургуулиин эхин эмхи кино-харагшадай урда аман журнал гаргалгые эмхидхэдэг.

РСФСР-эй педагогическа обществын Буряадай республиканска таһагай дэргэдэ научно-педагогическа 10 секци хүдэлдэг. Тэдэнэй хүдэлмэриин янза түхэл олон ондоо. Һуралсал-хүмүүжүүлгын түрүү дүршэл шэнжэлэн нэбтэрүүлхэһээ эхилээд, научно-практическа конференци, педагогическа уншалга гэхэ мэтын захагүй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байдаг.

Хүн зоной дунда научно-педагогическа эрдэм дэлгэрүүлхэ тухай асуудал олон аймагуудай багшанарай августын зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Научно-педагогическа эрдэмэй асуудалаар ябуулдаг хүдэлмэриингөө шэглэлые улам бүри үргэдхэхэ гээшэ бидэнэй үдэр бүриин зорилго мүн.

М. МАНГАДАЕВ,
РСФСР-эй научно-педагогическа бүлгэмэй Буряадай таһагай түрүүлэгшэ.

НЮТАГАЙНГАА АРТИСТНАРААР ОМОГОРХООБ

Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо болон ...ледэй театр үнгэрэгшэ зундаа Сибириин городуудаар гастрольдо ябаа гэжэ мэдэнэбди. Манай артистнарай Томск хотодо уран бэлигээ харуулжа байхада би ажалайнгаа хэрэгээр тэндэ ошоод һэб.

Театрай гастролиин эхилхэдэ би артистнарһаа ...үгүй, үлүүгээр гэхэдэ болохо сэдьхэлээ долгилһон. Томскын харагшад манай театрай зүжэгүүдые, артистнарай наадые ямараар угтахань хаб гэжэ һанаагаа зобоо ха юмбиб. Гэбэшье манай артистнарай бэлиг шадабариие мэдэхэ һэн туладаа томскынхидто һайшаагдаха бэзэ гэжэ юундэшьеб һанажа байгааб.

Театрта ерэхэдэмни, зон дүүрэн сугларшаһан байба. Ямар нэгэ һайндэрэй болохоёо байһандал, ...бүхэнэй зүрхэн хөөрэнги хэбэртэй. Олон хүнэй ...ута би баглаа сэсэг обёороо һэм. Тиихэдээ эдэ манай артистнарые һайн мэдэхэ, наадыень хаража, дууень шагнажа, сэдьхэлээ ханахаяа мэдэжэ ...йгаа алтай гэжэ һанабаб

Гастролиин нээгдэһэндэ зорюулһан баяр ёһолой һүүлээр А. Бородинай «Игорь тайжа» гэһэн оперо шагнажа эхилбэбди. Тэрэ зүжэгтэ суута артистнар Л Линховоин, С. Раднаев, Г. Абиякий, Д. ...шиев, Ю. Данилова болон бусад наадаха байгаа. ...жэгэй ябаса ехэ амжалтатай байба. Харагшад ...рьемэ шангаар альга ташан баясажа, манай артистнарта баглаа сэсэг барюулжал байха юм. ...мэ амжалтатайгаар эхилһэн гастроль саашаадаа урагшатай ябаха бэзэ гэжэ һанаамни амараа ...н.

Тэрэнэй һүүлээр би хэды дахин манай театрай ...жэгүүдые ошожо харааб. Мэдээжэ, олондо суурхаһан артистнартай хамта залуу дуушад, хатаршад баһал амжалтатайгаар наадажа, харагшадые баясуулһан байха юм. А. Хачатурянай «Спартак» гэжэ ...летэ гол роль наадаһан Юрий Мурүев илангаяа амжалтатай байгаа. Тэрээнтэй хамта наадаһан ...риса Протасова Фригиин ролиие баһал һайнаар ...даа.

Ж. Бизе гэгшын «Кармен» гэжэ оперодо ошоходоо, өөрынгөө дуратай дуушан Д. Дашиевтай дахин уулзажа, сэдьхэл зүрхэеэ сэнгүүлээб. Хозе боложо наадаһан бэлигтэ дуушаниие Томскын олониитэ һайнаар угтаа. Дугаржабай дуулаха маяг, һайхан хоолой харагшадай, шагнагшадай сэдьхэлые хүлгүүлжэ, гайхал, омогорхол түрүүлээ.

Гастролиин дүүрэхэ багта манай театр Г. Доницеттиин «Инаг дуранай ундан» гэжэ комическа оперо табяа. Тэрэ оперодо залуушье һаа, суурхажа эхилһэн дуушад В. Драгош, О. Миронова, В. Васильева, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Н. Жатнуева болон бусад дуулаа һэн Би Томскын харагшадта һанаандаа атаархажа һуугааб Юуб гэхэдэ, манай театр гастрольдо ябахадаа, нэрлэгдээшэ оперын премьерэ хэбэ бшуу. Гэбэшье театральна шэнэ сезоной нээгдэхэдэ, Улаан-Үдын харагшад түрэл театрайнгаа шэнэ зүжэгые хаража, сэдьхэлээ ханан жаргаха бэзэ гэжэ би этигэнэб Харин тэрэ зүжэгынь намда ехэл һайшаагдаа гэжэ хэлэхэ байнаб.

Совет искусствын ехэ һайндэр боложо мандаһан ехэ концерт табижа манай театрай коллектив гастролёо түгэсхөө. Театрай бүхы артистнар концертдэ хабаадаа һэн. Тиимэ һайхан хүгжэмэй, хатар наадanай һайндэрые, дуун бүхэниие хатар бүхэниие тон халуунаар угтан абадаг харагшадые, тиимэ удаан нэрьеһэн алга ташалгые, сцена дээгүүр хибэс мэтээр шэдэгдэһэн олон сэсэг би урда тээнь хаража үзөөгүй һэм.

Сэдьхэлдээ дүтэ болоһон артистнарайнгаа нютагһаа холо ошоод, айхабтар ехэ амжалта туйлаһанда би — театрта дуратайшуулай нэгэн хадаа тон ехээр омогорхоо бэлэйб. Театральна шэнэ сезондо улам ехэ амжалта туйлахыень, элүүр энхэ, золтой байхыень би артистнарта хүсэнэб.

Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ,
Буряадай хүдөө ажахын институдай доцент.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

МОСКВА. ВДНХ-гай «Газова промышленность» гэжэ павильон соо ...энэ экспонадууд табигданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: намаг...ай газарта ехэ диаметрэй трубопроводуудые ...ридаг машиные айл... хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

АЖАЛАЙ АМТА ТАНЮУЛНА

«Ягаахан далбага» — Ук...ын «Ямский» совхоздо ...ахалагша классуудай һурагшадай ажалай болон амаралтын лагерь. Энэ лагерь хадаа арбан жэлэй саана тээ эмхидхэгдэһэн юм. ...раиныы үхибүүд бэшэ, ...рин Мурманскын ахалаг классайхид энэ лагериие ...һэн байна. Хойто зүгэй үхибүүд урда зүгэй наран доро арбуз, вишниин ургахые харахаяа хүсөөд, энэ совхозой бэшэг бэшэһэн байгаа. Амаралтада гаргашалагдаха ...үгэеэ өөһэдынгөө ажалаар олохо гэжэ шиидэһэн үхибүүд ямаршье хүдэлмэриһээ айхагүй байһан тухайгаа бэшэһэн юм.

Совхозой директор Гавриил Кучмиев анхандаа багша ябаһан хүн хадаа үхибүүдэй зан абари, хүсэл бодолые һайн мэдэхэ һэн хойшо өөһэдынгөө нүхэдтэ ойлгуулжа шадаа: үхибүүдые ...ы хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэг — ...эрэй нангин уялга. ...эдшье ажалша гар... совхоздо үлүү болохогүй ха юм.

Лагерь эмхидхэгдэмсээрээ ...ра ехэл боложо эхилээ. Тиигээд шэнэ эрилтэ гаража ерэбэ: гэр байхадаа зуун аяга табаг, ...нхэр, аршуулһаа эхилээд олон юумэн хэрэгтэй ...лобо бшуу. Арбан жэлэй турша лагерьта хэды шэнэ юумэн баригдаа, хэгдээ гээшэб! 1300 үхибүүдэй ...рлаха 10 гэр, мүнөө ...ын түхеэрэлгэтэй табан ...тоово, хубсаһа угааха ком...ат, спортивна талмайнууд бодхоогдоо, хэгдээ, духовой болон эстрадна оркестрнүүдтэ инструментнүүд, спортивна түхеэрэлгэнүүд абтаа.

Жэл ерэхэ бүхэндэ лагериин һураг суу холуур таража байба. Оронoймнай олон хото городуудһаа бэшэгүүд ерэжэ эхилбэ: «Танайда ажаллахаяа хүсэнэбди!».

Энэ лагерь юугээрээ үхибүүдэй дура татанаб? Жэшээлхэдэ, энэ лагерьта байһан үхибүүдтэ иимэ дурадхал үгоэд туршалши:

— Ажал хэнгүйгөөр дуран соогоо амарагты!

Хэншье зүбшөөлөө үгэхэгүй. Юундэ? Ажалай баяр, амта таниһан үхибүүд миин лэ голиилдожо хэбтэхэ оройдоошье дурагүй. Үхибүүдые һонирхуулжа, тэдээниие ажал хүдэлмэридэ дурлуулжа шадаһан хэрэгтэ Гавриил Кучмиевай ехэ габьяа бии. Помидор, вишня миин лэ суглуулаад дүүрээ бэшэ, харин тэдэниие яажа тариха, ургуулха, уһалха тухай эдир үетэн нилээд ехэхэн юумэ ойлгожо абана бшуу.

Эндэ иимэ ёһо гурим бии. Һая ерэһэн һурагшадай отрядые участок дээрэ абаашажа, хайшан гэжэ помидор ургуулха тухай тайлбарилжа үгэнэ, ажал хүдэлмэритэй танилсуулна, һүүлдэнь биохимическэ лабораторидо оруулжа, үрэһэ хайшан гэжэ тарилгада бэлдэдэгыень харуулна, рассадануудые һуулгахыень заана.

Тиигээд лэ урдахи халаанай хэһэн хүдэлмэриие һүүлдэнь ерэһэн үхибүүд дүүргэнэ. Нэгэ янзын ажалай хашартай болохогүйнь тула отряд бүхэнэй участогууд һэлгэгдэдэг: ургаса харуулха, вишни суглуулха, консервын заводто хүдэлхэ.

«Ягаахан далбагын» дүй дүршэлые хүмүүжүүлгын талаһаа хаража үзэе. Эндэ үхибүүд үнэн сэхэ абари занда һурана, харюусалга, нүхэр ёһоной туһаламжа гээшые мэдэрнэ.

Лагериинхид өөһэдөө бүхы ажал хүдэлмэриеэ хүтэлбэрилнэ. Иимэ ехэ этигэл найдабари олгоходо тэдэнэр ехэ хүнүүд мэтээр бэеэ һанажа, харюусалгаяа ойлгоно. Лагериин сезоной эхилээд байхада. Өөһэдын штаб һунгагдадаг юм. Тэрэ штабта отряд бүхэнһөө нэгэ хүн ородог.

Үдэшэ бүхэндэ штабай начальнигууд совхозой бригадирнуудтай суг хамта диспетчерскэ зүблөөндэ хабаадалсажа, ажахы дотор үглөөдэр хэгдэхэ ажалай түсэб баталалсана. Тэдэнэр эндэ даабари абана. Һүүлдэнь штабтаа ерээд, тэрэ даабаринуудые отрядуудта хубаажа үгэнэ.

Хорин үдэрэй туршада эндэ амарһан, ажаллаһан үхибүүд ажахы эрхилэлгын эрдэмдэ һурана: ажалай бүтээсэ, продукциин өөрын үнэсэн, гаргаша, олзо доход тухай ойлгожо абана.

Отрядта болоһон ямар нэгэн юрэ бусын ябадал, залхууралга, журам эбдэлгэ миин лэ зугаа болоод үнгэрдэггүй, ёһотойл шүүмжэлхы, хүмүүжүүлхы ехэ хөөрэлдөөн болодог байна бшуу.

Лагерьта ажаллаад олоһон мүнгэеэ үхибүүд баһал өөһэдөө «хубаана». Жэмэс, һүн гэхэ продуктнуудые совхоз һурагшадта миинтээр үгэнэ. Эдеэ хоолдо гаргашалагдаһан мүнгыень дараад, гэртээ бусаха биледэйнь мүнгые абаад байхада, ехэхэн лэ мүнгэн үшөө үлэнэ. Тэрэ мүнгые үхибүүд хайшан гэжэ гаргашалнаб? Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлдэ Москвагай һурагшад үлэһэн тэрэ мүнгөөрөө Волгоград хото ошожо ерээ һэн.

Ажал хэхынгээ хажуугаар үхибүүд зохид һайнаар амарна, походто гарана, уран һайханай номернуудые бэлдэнэ, спортоор мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ, хоорто, оркестртэ хабаадана.

«Ягаахан далбага» хадаа экономическашье, хүмүүжүүлгынше талаар бэеэ харюулна. Ажалай болон амаралтын лагерьнуудые эмхидхэхэдэ, ямар ехэ туһатай, удха шанартай байһые энэ жэшээ тон эли тодоор харуулна.

Инна ПОСТНИКОВА,
(АПН).

ХИЛЫН СААНАҺАА
Телеграф, телефон, радио

ВАШИНГТОН

Сагаан байшанда уулзалга болобо

ТАСС

Эндэ байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко Сагаан байшанда США-гай президент Дж. Фордтой уулзаба.

Ажал хэрэгэй, бүтэмжэтэй һайн шэнжэтэйгээр үнгэрһэн энэ хөөрэлдөөнэй үедэ совет-американ харилсаануудай гол шухала хэдэ хэдэн асуудалнууд, тэрэ тоодо стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Советскэ Союз болон США-е һонирхуулжа байгаа уласхоорондын зарим тэды асуудалнуудаар мүн лэ һанамжаяа абалсаһан байна.

Совет-американ дээдэ тушаалтадай уулзалгын үедэ туйлагдаһан хэлсээнүүд ба договорнуудай ёһоор, хоёр ороной хоорондохи харилсаануудые али бүхы талаһаань улам саашаданъ хүгжөөхэ, һайжаруулха гэжэ эрид шиидэнги байһанаа хоёр тала дахинаа батадхан харуулба.

Совет талаһаа — США-да байдаг СССР-эй элшэн сайд А. Ф. Добрынин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын коллегиин гэшүүн Г. М. Корниенко; американ талаһаа — США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер, СССР-тэ байдаг США-гай элшэн сайд У. Стессел гэгшэд энэ хөөрэлдөөндэ хабаадаһан байна.

ПАРИЖ

ФКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭБЭ

ТАСС

Франциин Компартиин ЦК-гай пленум хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

«Политическэ байдал ба партиин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн ФКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь П. Лоранай хэһэн элидхэлые, тэрэшэлэн «Партиин ябуулдаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэри» тухай ФКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ФКП-гэй ЦК-гай секретарь Э. Фажоной хэһэн элидхэлые пленумдэ хабаадагшад һайшаагаа.

Париж шадархи Сент-Уэн шадар 1976 оной февралиин 4-һөө 8 хүрэтэр Франциин Коммунис партиин XXII съездые үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри ФКП-гэй ЦК баталан абаһан байна. Съездын зүблэхэ зүйлдэ — «Францида зорюулжа коммунистнууд юу хэхэ хүсэлэнтэйб?» гэһэн ФКП-гэй Генеральна секретарь Жорж Марше гэгшын элидхэл, мүн партиин хүтэлбэрилхы органуудые һунгаха һунгалта табигдана.

Предприятинууд дээрэ коммунистнуудай ажал ябуулгые улам үргэдхэхэ шухала гэжэ пленум батадан абаһан резолюци соогоо онсолон тэмдэглээ. Арад зоной тэмсэлые улам хүгжөөхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн ангиин бэелүүлдэг түрүү үүргэдэ бүри эдэбхитэйгээр нүлөөлхын тулада, ажалшадай социальна болон политическэ эрилтэнүүдые дэмжэхын тулада иимэ хэмжээн абтаа юм.

Пленум дээрэ ФКП-гэй Генеральна секретарь Ж. Марше түгэсхэлэй үгэ хэлээ. Тиихэдээ орон доторхи ба тэрэнэй газаа тээгүүрхи дайсадай нэтэрүү шангаар добтолоошье һаань, зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй холбоон тэрэл хэбээрээ үлэхэһөө байтагай, улам саашадаа хүгжэжэ байна гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ. ФКП хадаа энэ холбоое дам саашаданъ хүгжөөхэ, бэхижүүлхын түлөө, тэрэнэй эсэсэй зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө нэтэрүү шангаар, хэлбэришэгүйгөөр тэмсэнэ.

Тиихэтэеэ хамта ФКП-гэй Генеральна секретарь энэ холбооной бусад хоёр партинуудай — социалистнууд ба зүүнэй радикалнуудай хүтэлбэриин зарим ажал ябуулгые шүүмжэлһэн байна.

ЛИССАБОН

ЛИССАБОНОЙ АЖАЛШАДАЙ ЖАГСААЛ

ТАСС

Португалиин ниислэл хотын тэг дунда сентябриин 18-най үдэшэ Лиссабоной болон тэрэнэй индустриальна город шадархи ажалшадай хамтын жагсаал болоһон байна.

Һүүлэй үедэ болоһон эгээл ехэ энэ жагсаал хадаа хархис этэгээдүүд ба фашизмда эсэргүү, революционно туйлалтануудые аршалан хамгаалха, ороной бүхы ажалшадай бата нэгэдэлэй түлөө тэмсэлые улам шангадхаха гэһэн уряа доро үнгэрөө.

Энэ жагсаалай түгэсхэлдэ митинг болоо. Тэрээн дээрэ манифест уншагдажа, нэгэн һаналтайгаар һайшаагдаа. Энэ манифест хадаа Португалиин залуу демократида эсэргүү хархис этэгээдүүдэй болон фашис хүсэнүүдэй хорото һэдэлгэнүүдые эрид буруушааһан байна.

Орон дотор тохёолдоһон политическэ байдал аюултай, орёо хүндэ байһаар гэжэ тэрээн соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. Тиимэһээ хүдэлмэришэн анги эрид шууд хэмжээнүүдые абаха уялгатай. Мүнөөдэрэй жагсаал хадаа ангиин дайсадта үгтэһэн тэрэнэй харюу мүн болоно.

Хүдэлмэришэн анги демократическа эрхэ сүлөөгэй түлөө, национализаци болон революциин бусад туйлалтануудай түлөө тэмсэхэ, ажалгүйдэхэ ябадалда эсэргүүсэхэ, һайн ажабайдалай түлөө саашадаашье эрид шууд тэмсэхэ, тараашадай тэмсэлые бүри мүһэн дэмжэхэ, үйлэдбэри дээрэ хэгдэдэг хиналтые бүри шангадхаха юм гээд энэ документ соо саашань хэлэгдэнэ.

Тус манифест хадаа ороной революционно бүхы хүсэнүүдэй бата нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө зэргэнүүдые бүри нягтаар жагсаахыень Португалиин ажалшадые уряална. Португалиин ажалшад хадаа сэрэгэй, мүн гражданска хүсэнүүдтэй, түрүү үзэлтэй демократическа бусад хүсэнүүдтэй хамта хоёр һара үлүүтэй саг соо үргэлжэлжэ байгаа политическэ кризисые дабан гарахын түлөө эрид шууд тэмсэнэ гэжэ энэ жагсаал үшөө дахин гэршэлэн харуулба. Энэ жагсаал хадаа революциие аршалан хамгаалхын түлөө, хархис этэгээдүүдэй болон фашизмын хүсэнүүдтэ эсэргүү анха түрүүшын тэмсэл бэшэ юм. Һүүлэй үдэрнүүдтэ Лиссабондо, Эворто, Бежедэ болон бусад хэдэ хэдэн газарнуудта революциие аршалан хамгаалхын түлөө митингнүүд, жагсаалнууд болоһон байна.

НЬЮ-ЙОРК

Чилиин патриодуудые сүлөөлхэ

ТАСС

Чилиин политическэ ба ниитын элитэ ажал ябуулагша, Сальвадор Альендиин правительствада гадаадын хэрэгүүдэй министрэй тушаал даажа байһан Клодомиро Альмейда гэгшэ Чилидэхи сэрэгэй-фашис хунтые эрид шууд буруушаахыень, политическэ хэрэгээр түрмэдэ хаагдаһан бүхы хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ табихыень ООН-ие уряалһан байна.

Нью-Йоркдо болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, К. Альмейда иигэжэ тэмдэглээ. Хүнүүдэй эрхэнүүдэй талаар ООН-ой комисси ООН-ой Генеральна Ассамблейдэ элидхэл табиһан байна. Энэ элидхэл Чилиин политическэ элдэб хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдэй гэршэлһэн баримтануудаар табигдаһан байха юм. Орон дотор фашис засагаархидай хэһэн гэмтэ аашанууд болон тэндэ хүн зоной эрхэ болон сүлөөе бүдүүлигээр хазагайруулжа байһан тухай буруушаалгагүйгөөр энэ элидхэл гэршэлнэ.

Чилиин патриодуудтай дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитын һаналаа нэгэдэлгын шухала удха шанартай байһые К. Альмейда онсолон тэмдэглээ. Сэрэгэй хунтын гүрдэлгэ мүрдэлгэдэ орожо, хохидоһон хүнүүдые хамгаалха талаар уласхоорондын хүдэлөө шангадхаха шухала гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ. Тэрэ хадаа Пиночёдэй фашис хунтатай хушуугаа ниилүүлһэн КНР-эй политикые буруушааһан байна.

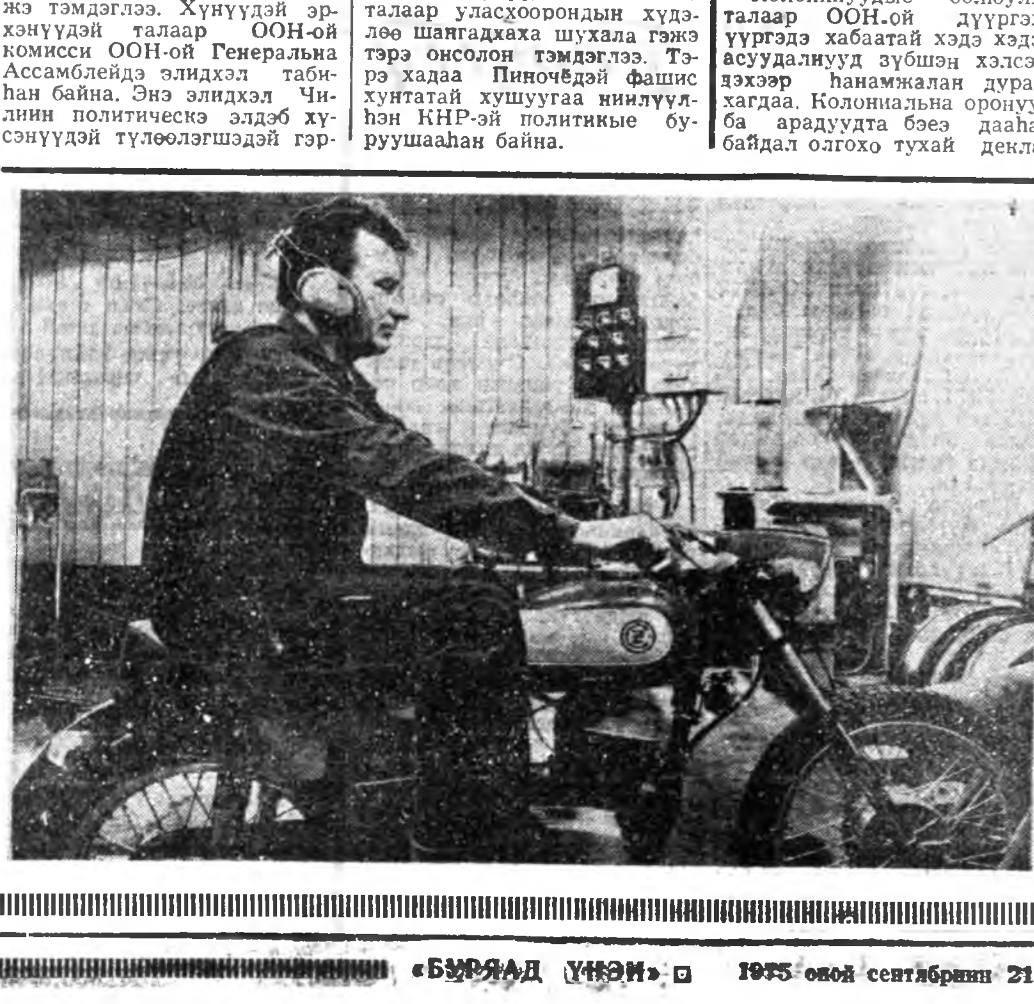

ЧЕХОСЛОВАКИ. «ЧЗ» гэжэ маркын Страконицко заводой үйлэдбэрилэн гаргаһан мотоциклнууд олондо мэдээжэ. Эдэ мотоциклнуудые манай ороной гадаадын худалдаа наймаанай эмхинүүд абадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ЧЗ 175» түхэлэй мотоциклые инженер Иозеф Бокач туршажа байна.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

НЬЮ-ЙОРК

Зүблэхэ зүйл һанамжалан дурадхагдаа

ТАСС

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXX сессиин Генеральна комитет сессиин зүблэхэ зүйлые хаража дүүргээ. 120 шахуу асуудал баталха гэжэ Генеральна Ассамблейдэ комитет һанамжалан дурадхаба. «Советскэ Союзай дурадхаһан, Ядерна зэбсэг туршалгые хүсэд бүрин, бүгэдэ ниитээрээ хорихо договор баталха тухай» пункт бүгэдын дуугаар абтаа. Шахардуу байдал һуларуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ ябадал саашаданъ хүгжөөхэ, гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ харюусахаар энэ дурадхалые гансал Хитадай түлөөлэгшэ буруушааха һэдэлгэ гаргаа. Теэд тэрэнь эрид шууд буруушаагдаһан байна.

Колонинуудые болюулха талаар ООН-ой дүүргэхэ үүргэдэ хабаатай хэдэ хэдэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхээр һанамжалан дурадхагдаа. Колониальна оронууд ба арадуудта бэеэ дааһан байдал олгохо тухай декларациие бэелүүлхэ, шэг шарайень баримталан элдэб үндэһэ яһатадые доромжолхоёо болихо тухай, Урда-Африкын засаг баригша бүлэгүүдэй баримталан бэелүүлдэг апартеидэй политика тухай, мүн Намиби тухай асуудалнууд тэдэнэйнь тоодо ороно.

ООН-ой шиидхэбэриин үндэһөөр, Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлэй үнгэргэгдэжэ байһантай дашарамдуулан, эхэнэрнүүдэй тэгшэ эрхэ общество дотор хангаха шухала тухай асуудал хаража үзэгдэхэ.

Сессиин зүблэхэ зүйлэй гол асуудалнууд эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал батадхаха, зэбсэгүүдые яаралтайгаар түхеэрхэ ябадал хизаарлаха, уласхоорондын харилсаа холбоо хүгжөөхэ асуудалнуудые шиидхэхэ ябуулгануудтай холбоотой байна. Тэдэнэй тон шухаланууудынь уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай деклараци бэелүүлгэдэ, зэбсэгүүдые хураалгын асуудал зүбшэн хэлсэхэ бүхэдэлхэйн конференци зарлалгада, сэрэгэй ба ондоошье зорилгоор ...шон тойронхи байгаалида, уларилда нүлөөлэлгые хорихо, дэлхэйн элдэб нютагуудта ядерна зэбсэггүй зононуудые бии болгохо асуудалнуудта хамаадана.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал, тэрэниие амгалан ёһоор, бүхы дээрэнь шиидхэн гуримшуулха арганууд Кипртэхи хэрэгүүд гэхэ мэтэ тон шухала асуудалнууд зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаа.

ВДНХ-гай ШАН

Кабанскын аймагай «Байгал» колхозой ажахын гол һалбари загаһа олзоборилго болоно. Колхозой гэшүүд юһэдэхи табан жэлэй туршада загаһа бариха, гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабаряа болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, ажалай ехэ амжалта туйлаһан байгаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозой ажахыда үшөө нэгэ шэнэ һалбари — нугаһа үсхэбэрилгэ бии болоһон юм. Шэнэ һалбаряа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, бүхы гэшүүд ехэ анхарал хандуулжа, һайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Гансахан 1974 оной хугасаада тус ажахынхид нугаһанай 81 мянган дальбараа тэнжээжэ, гүрэндэ худалдаһан юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ колхоз 80-яад мянган түхэриг сэбэр олзо оруулһан байна. Тиигэжэ «Байгал» колхозой коллектив СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкын главна комитедэй нэгэдэхи шатын дипломоор, автобусоор шагнагдаба.

Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд юһэдэхи табан жэлэй туршада мяхалиг үүлтэрэй мал олошоруулжа, гүрэндэ тарган мяха элбэгээр худалдаха талаар горитойхон амжалта туйлаа. Эндэ мяханай малай 9 гүүртэ эмхидхэгдэнхэй. Үхэрнүүдые зунай тунга ногоондо бэлшээн таргалуулха хэрэг эрид һайжаруулагдаа.

Табан жэлэй хугасаада мяха гүрэндэ худалдаха түсэбөө ажахын малшад амжалтатайгаар дүүргэнэ. Нёдондо жэлэй дүнгөөр тус колхоз 52 мянган түхэриг сэбэр олзо абаһан байгаа. «Коммунизм» колхозой коллективтэ ВДНХ-гай главна комитедэй хоёрдохи шатын диплом, «УАЗ» түхэлэй автомашина барюулагдаха болобо.

Мүн тиихэдэ республикымнай хүдөө ажахын түрүү 165 худэлмэрилэгшэдэ СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкын главна комитедэй алтан, мүнгэн, бронзо медальнууд барюулагдаха болонхой.

Б. ВАНЧИКОВ.

Ольга САНГАДИЕВА Хара далайда амархань

Ниитын һүрэг малай тоо толгойе олошоруулхын хойноһоо шармайн оролдожо ябадаг Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Ольга Энхеевна Сангадиева байгша ондо эрхим амжалта туйлаба.

КПСС-эй обкомой, Баргажанай райкомой гэшүүн нүхэр Сангадиева байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө зуун арбан зургаанһаа дээшэ хурьга гарзагүйгөөр түлжүүлжэ абаһан байха юм. Тиихэдэ хонин бүриһөө дүрбэн килограмм гурбан зуун грамм нооһо хайшалһан, хурьган бүхэнэйнгөө шэгнүүр эхэһээнь һалгаажа отарада эльгээхэдээ, хорин гурбан килограммда хүргэһэн байна бшуу.

Тиин Баргажанай аймагай хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ О. Э. Сангадиева түрүү һуури эзэлжэ, аймагай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Энээнһээ гадна Хара далайн эрьедэ ошожо амаржа ерэхэ түлбэригүй путевко болон табан зуун түхэриг мүнгэн шанда хүртэжэ, холын аян замда мордобо.

Отарынь нүгөөдэ гэшүүд — Вера Цыренова, Дугарма Борбоева, Виктор Занаев гэгшэд Эхэ орон соогуураа аяншалха путевкоор шагнагданхай.

Манай корр.

Хүнгэн сарюун бэетэй энэ хүниие харахадаа, мүнөө 75 наһатай гэжэ хэлэхын аргагүй юм. Буурал сагаан толгойтой болоһон Дашанима Дамдиновичай эртэ үглөөгүүр ажал тээшээ яаралгүйхэн алхалжа ябахыень үдэр бүри харадагби.

Үндэр наһатай болоһон нүхэр Бадмаев СССР-эй Наукануудай академиин Зүүн Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэм шэнжэлхэ институтда научна хүдэлмэрилэгшөөр ажаллана.

Дашанима Дамдинович урин дулаан зунай эхилхэтэй зэргэ республикын аймагуудаар ябажа, эм домдо ородог ургамалнуудые суглуулжа ерэдэг юм. Энээнһээ гадна Дунда Азиин, Казахстанай, Тувын АССР-эй болон бусад нютагуудаар аяншалжа ерэхэдээ, шухала, хэрэгтэй ургаса элбэгээр суглуулһан байдаг юм.

Ухаамгай мэргэн, илдам сэдьхэлтэй энэ хүндэ залуушуул ехэ дуратайгаар хандадаг заншалтай. Д. Д. Бадмаев өөрынгөө баян дүршэлые институдайнгаа залуушуулда дамжуулжа, һургажа, заабарилжа ябадагынь һайшаамаар.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д-Н. Д. Бадмаев сүлөөтэй сагтаа.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

МЕДАЛЬ БАРЮУЛАГДАБА

Аймагай соёлой байшан энэ үдэшэлэн һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй байба. Харалгын зал соо аймагай ажалшад олоороо сугларанхай.

Совет арадай милитарис Японие илаһаар 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан элидхэл Яруунын райвоенком П. М. Рудак хэбэ. Удаань дайнай болон ажалай ветерануудта «Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Ехэ дайнда илалтын туйлагдаһаар XXX жэлэй ой» гэһэн медаль барюулагдаба. Ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша Ц-Д. Э. Шагдаров, милициин запасай майор Г. Б. Цыренов, дайнай ветерануud Ф. А. Юдин, В. И. Белоусов болон бусадта гүрэн түрын энэ шагнал барюулагдаһан байна. Хамтадаа 60-аад ветеран энэ медалиие энгэртээ яларуулаа.

Д-Н. ХАЛХАРОВ.

ЭДЭБХИТЭЙ ХҮН

Зүүн Сибириин технологическа институт үдэрһөө үдэртэ ургажа байнхай. Институтда хүдэлхэ кадрнуудай тоо олошорно. Тэдэнэй дунда институдай нээгдэһэн үдэрһөө ажаллажа эхилһэн багшанар бии. Тэдэнэй нэгэн КПСС-эй түүхын кафедрын доцент Надежда Васильевна Олзоева болоно.

Үсэгэлдэр институдай студентнэр, багшанар Н. В. Олзоевагай 50 наһа, мүн багшалжа эхилһээр 30 жэлэйнь гүйсэһэнэй ойн баярые тэмдэглэбэ.

Надежда Васильевна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг юм. Тиимэһээ багшанар болон студентнүүдэй дунда хүндэтэй.

Лекци уншахадаашье, институдайнгаа элдэб янзын хүдэлмэри дээрэшье ябахадаа, хододоо шадамар бэрхэ эмхидхэгшэ байһаараа онсо шалгардаг һэн.

Надежда Васильевна институтда түрүүшын жэлнүүдһээ түүхын эрдэмэй кандидат болохо эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа захалһан байха. Тиин дүршэлтэй багша ба хүмүүжүүлэгшэ юрын багшаһаа доцент хүрэтэрөө ургаһан байха юм.

Н. В. Олзоевагай эрдэм-шэнжэлгын болон багшынь ажал ябуулга ниитын хүдэлмэритэй нягта холбоотой Тиимэһээл тэрэнь олоной зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртэхэ ёһоороо хүртэнэ бшуу. Нүхэр Олзоева нэгэтэ бэшэ ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Советэй депутадаар һунгагдаһан байха. Тиихэдэ КПСС-эй Советскэ райкомой методическа совет гэшүүн, мүн КПСС-эй горкомой штатна бэшэ лектор һэн тула республикын болон хотынгоо пропагандистнарай урда лекци, элидхэл уншадаг юм. Мүн тэрэ «Знание» бүлгэмэй эдэбхитэй лекторнуудай нэгэн гэжэ суурхадаг болонхой.

И. КИСАРИНА.

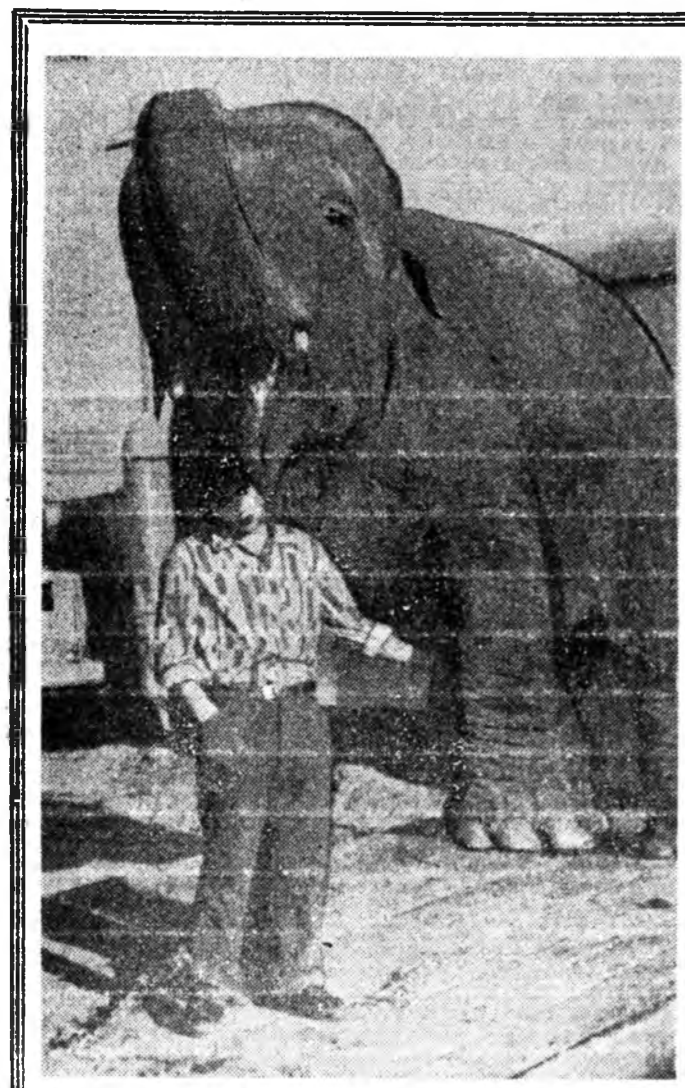

АНГУУД... АЙЛШАЛХЫЕ УРИНАЛ

Үдын эгсэ эрье дээрэ, Бабушкинай үйлсын Терешковагай үйлсэтэй мүргэлдэһэн бэлшэр багта трамвайгаар гү, али ябагаар ябатараа гү айхабтар томоор арсаланай хэрхирээ һаа гү, али шонын уляа һаа юрэдөөл, бү гайхагты! Теэд таабаритайш юумэн эндэ үгы... Буряадаймнай ниислэл Улаан-Үдэдэ... ангууд айлшалжа ерээ бшуу. Энэ хадаа Москвагай суута зверинецэй нэгэ нүүдэл бүлэгынь болоно.

Манай ошоходо, хүн зон олон байба. Илангаяа үхибүүд. Бүхы бүмбэрсэг дэлхэйн һони һонин ангуудтай уулзаха хэн дурагүй байхаб даа! Тэдэнэр баряанда һууһан шимпанзе түхэлэй һармагшаниие һайхашаанш ье, хайрланшье харана. Харин дэлгэр тэнюун зантай Сима гэжэ заан дуратайшуулые хабтагар үргэн нюрган дээрээ һуулгаад, хайшаншье абаашахал. Амтан эдеэ һарбайгаа һаатнай, алда ута хоншоороо һунаан, нюдэдтөө баясхалангай тэмдэг үзүүлэн абахал.

Ангай хаан арсалан аржагар сагаан шүдэеэ ирзайлган һуняажа хэбтэхэ. Бишыханшье һаа, хэрзэгы зантай эреэн гүрөөһэн сухалтайгаар клеткэ соогуураа тэшэ ядангяар алхалха. Сагааншье, борошье баахалдай, мэхэтэй үнэгэн, мяхаша шоно — элдэб ангууд, шубуу шонхор таанадые хүлеэнэл гэжэ һануулха зуураа, яарыт, харыт гэжэ зверинецэй хүдэлмэрилэгшэд хүн зониие уринал.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сима гэжэ заан. Инзагахан.

Манай корр.

АХА ДҮҮ АРАДЬАА

Монголой Арадай Республикын байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн тэмдэглэгдэхын урда тээ «Монголой һонин» газетэ совет-монгол арадуудай хани барисаа, харилсаа холбоо харуулһан һайн очеркнуудай конкурс соносхоо һэн.

Манай республикын этнографическа музейн хүдэлмэрилэгшэ А. Тиваненко ажалай болон дайнай ветеран, Монгол орондо арадай засаг тогтоолсохо хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулалсаһан, мүнөө Хяагта хотодо ажаһуудаг пенсионер Т. Т. Чемезов тухай һонирхолтой очерк бэшэжэ эльгээһэн юм. «Монголой һонин» газетын конкурсын жюри тус очеркынь түлөө Тиваненкодо гурбадахи һуури олгожо, нэгэ жэлэй түлбэригүйгөөр «Монголой һонин» газетэ абажа байха шагнал тогтообо.

И. ГОЛУБЕВА.

ДАХИНАА ТЭНСЭЛГЭН

Футбол

Уржа үдэшэ манай «Сэлэнгэ» командатай ээлжээтэ уулзалгаяа үнгэргэхөөр Хабаровскын СКА команда ерэһэн байна. Табадахи зонын командануудай дунда түрүү һууринуудай нэгые ээлжэ ябаһан айлшад мүнөөдөө мүрысөөнэй таблицада зургаадахи һуури эзэлнэ. Тиихэдээ наадагдаагүй үшөө гурбан уулзалгатай. Юуб гэхэдэ, СКА-гай футболистнууд һүүлэй үедэ уласхоорондын лэдэн уулзалгада хабаадахадаа, календарьна наадануудаа хойшолуулһан байха юм.

Хабарһаа хойшо үнгэргэгдөөд ябаһан мүрысөөнэй таблица хаража үзэхэдэ, Хабаровскын футболистнууд байгша оной уулзалгануудые хэзээ хэрээнэйхиһээ һайнаар, шадамар бэрхээр үнгэргэнэ. Мүнөө наадanай хоёрдохи хахадта командадань Москвагай «Спартак», ороной олимпиин командын гэшүүн байһан уласхоорондын классай мастер Сергей Ольшанский нэмэжэ абтаһан байха юм. Тэрэ мүнөө командын хамгаалагшаар наадана.

Үнгэрһэн энэ үе соо «Сэлэнгэ», СКА командануудай футболистнууд арбан таба удаа уулзахадаа, манай футболистнууд гурба удаа шүүһэн, табан уулзалгада тэнсэһэн, нүгөөдүүлдэнь шүүгдэһэн байна.

СКА-гай футболистнууд 1961 ондо зоно соо чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Тиихэдэ 1965 ондо түрүү һуури эзэлхэдээ, манай зонын футболистнуудай дунда һаа эгээн түрүүлэн СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ орожо, жэлэй туршада эндэ наадахадаа, арбан хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Харин 1971 ондо «А» классай нэгэдэхи бүлэгтэ наадабашье, эндээ бирангүй, өөрынгөө бүлэгтэ бусажа ерэхэ баатай болоо һэн.

Нёдондо жэлдэ «Сэлэнгын» футболистнууд эдэнэртээ айлшалхадаа 3:1 тоотойгоор шүүгдэжэ ерэһэн һаа, гэртээ харюугай наада үнгэргэхэдөө 1:1 тоотойгоор тэнсээ бэлэй. Байгша ондо Хабаровск хотын стадион дээрэ наадахадаа, «Сэлэнгын» футболистнууд 0:1 тоотойгоор шүүжэ, хоёр очко оортөө бэшүүлһэн байна. Энэ бүмбэгэ «Сэлэнгэ» командын гол доботологшо Юрий Самсонов сохижо оруулһан байгаа...

Нааданшье түлэг дундаа орожо, «Сэлэнгын» футболистнууд яһала һэйн, доботолго эмхидхэжэ байгаад урагшаа дабшаха юм. Зүгөөр айлшад «сэлэнгынхидэй» доботолго бүхэндэ шадамархан харюу үгөөд лэ байна. Хүдэр томо бэетэй, техникэ һайнтай айлшад манай футболистнуудта орходоо бүмбэгэ абахадаа булюу бэрхэ байһаниинь абаһаар ойлгогдоно. Тиибэшье һаа, «Сэлэнгын» воротагай дэргэдэ хүрэжэ ядана. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ үдэшэлэн хоёр командын хамгаалагшад воротата руугаа бүмбэгэ алдахагүйн тула яһала хүлэрөө, тухашараашье.

Уулзалгын түрүүшын, хоёрдохишье хахадта шанга шанга доботолгонууд эмхидхэгдэбэшье, алишье командын футболистнууд тоо нээжэ шадаагүй. Ушарынь хэлэхэдэ, хоёр командын футболистнуудай хамгаалагшадынь хёрхо мэргэн байба ха юм. Тиигэжэ эдэнэрэй наадан 0:0 тоотой, тэнсэлгээр дүүрэв.

Удаадахи уулзалгаяа манай «Сэлэнгэ» команда сентябриин 25-да үнгэргэхэнь. Айлшаар Эрхүүгэй «Авиатор» команда ерэхэ юм. Наадан үдэшын 6 час 30 минутаһаа эхилхэ.

Манай корр.

ШЭНЭ ЗАВОД

Улаан-Үдын аймагай Заречный тосхондо шэнэ завод баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба. Тэрэниие гүрэнэй комисси «һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа абаһан байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын колхоз болон совхозууд тараалангай, сабшалангай ба бэлшээриин газар һайжаруулха талаар ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэдэг болонхой. Ашаглалгада оруулагдаһан шэнэ завод газар мелиорацилхада хэрэглэгдэхэ түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха юм. Жэл соо 20 мянган кубометр тиимэ хэрэгсэлнүүд энэ заводто бүтээгдэхээр хараалагданхай.

Буряадай барилгын управлениин 4-дэхи СМУ-гай хүдэлмэришэд шэнэ заводой барилгада ажаллаһан байна.

Манай корр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Коллектив экзаменаа бариба» — мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ. Нютаг нютагай һонин. В. Бадмаевай «Техникэеэ шадажа ашаглаха» гэһэн статья. «Украинын промышленность табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ» — ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ажалшадай жагсаалда». В. Давыдовай статья. «Хэрбээ коммунист бүхэн...» Г. Харченкын статья. «Чемпионой ягаан лентын түлөө» гэһэн С. Кочановай репортаж. «Табан жэлэй ажалай вахта» — Кривошеиннэй статья. Мэргэжэлтын зүбшэл.

Гурбадахи хуудаһанда. «Мүнөө үе сагай илагдашагүй хүсэн» — ТАСС-ай материал. «Эсэгэ ба хүбүүн» — Исай Калашниковай «Шуһата зэбүүн саг» гэжэ романһаа хэһэг. Бүмбэрсэг дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. А. Чайковскиин «Сибириин һүр һүлдэ» гэһэн статья. «Зооцирк нээгдэбэ» — фото-мэдээсэл. Элдэб һониной суглуулбари.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Сентябриин 21-һээ 28 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Мүнөөдэр — ой модоной хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй ой модоной ба модо болбосоруулгын промышленностиин министр Н. В. Тимофеев дамжуулгада хабаадалсаха (үнгэтэ). 10.25 — Ой модоной хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан концерт (үнгэтэ). 11.05 — «Кино болгон буулгагдаһан уран зохёолнууд». «Зэмэгүй аад, зэмэтэн» — уран һайханай фильм. (Ороной экранда гараһаар 30 жэлэйнь ойдо). 12.40 — Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 — Забһарлалга. 14.10 — «Советскэ Союз харин айлшадай һанамжада» (үнгэтэ). 14.20 — Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 14.50 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 15.50 — «Преждевременный человек» — уран һайханай фильм. 17.30 — «Амгалан ажабайдал шамда, Европо!» — документальна фильм (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэтэ). 19.30 — Уласхоорондын һонин (үнгэтэ). 20.00 — Забһарлалга. 20.10 — Ой модоной хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан концерт (үнгэтэ). 21.00 — «Хүдөөгэй час». 22.00 — Дм. Шостакович. «15-дахи квартет. 144-дэхи зохёол». 22.45 — Спорт. 1. Самбо барилдаагаар дэлхэйн чемпионат. 2. Хоккей. «Динамо» (М) — «Крылья Советов». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Уран шүлэг». Д. Самойлов. 10.30 — Документальна фильмүүд харуулагдаха. В. А. Моцарт. Квартет фа-мажор (үнгэтэ). 11.25 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 11.40 — «Олеко Дундич» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 13.30 — Забһарлалга. 13.40 — «Буратиногой выставкэ» (үнгэтэ). 14.10 — Шэнжэлэгшэдые «гидрокосмос урина» (үнгэтэ). 14.40 — П. Бомарше. «Тухашаруу үдэр гү, али Фигарогой гэрлэлгэ» Москвагай шог ёгтын театрай фильм-зүжэг (үнгэтэ). 17.30 — Спортын һонин (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Танай бэшэгүүдээр». 19.20 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.30 — Шэнжэлэгшэдые «гидрокосмос урина». 20.00 — Забһарлалга. 20.10 — П. Бомарше. «Тухашаруу үдэр гү, али Фигарогой гэрлэлгэ» — фильм-зүжэг. 23.00 — Спортын һонин. 1. Самбо барилдаагаар дэлхэйн чемпионат. 2. Хүндэ атлетикээр дэлхэйн ба Европын чемпионат (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — Д. Шостакович. Зургаадахи симфони.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.50 — «Ажалай эстафета». 20.30 — Арадай уран бэлигэй фестиваль. Хяагтын аймаг.

ВТОРНИК, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 10.35 — «Горький — хүдэлмэришэн ангиин дуушан». (3-дахи дамжуулга). 11.35 — «Спортын һонин» (үнгэтэ). 12.20 — «Үбгэжөөл ба нуур» — баримтата фильм (үнгэтэ). 12.45 — «Танда, эдиршүүл!» 13.30 — Забһарлалга. 13.40 — «Хүхюун концерт» (үнгэтэ). 14.10 — «Баатаршалгын» полевой почто». 14.40 — «Экранда — кинокомеди». — «Үглөөдэр хүрөөрэйт». 16.15 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». 17.00 — ЦТ-гэй ба ВР-эй симфоническа оркестрэй концерт. 17.45 — Спортын һонин (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.30 — Забһарлалга.

«Орбита». 19.40 — «Баатаршалгын» полевой почто». 20.10 — «Экранда — кинокомеди». «Үглөөдэр хүрөөрэйт». 21.45 — «КПСС-эй XXV съездые угтуулан». Владимирска областиин ажалшад мүрысэнэ. КПСС-эй Владимирска обкомой нэгэдэхи секретарь М. А. Пономарев дамжуулгада хабаадалсаха. 22.30 — ЦТ-гэй ба ВР-эй симфоническа оркестрэй концерт. 23.15 — 1. Спортын һонин. 2. Хүндэ атлетикээр мүрысөөн (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Уран зохёолой дамжуулга. «Ажабайдалай гол үндэһэн». 20.10 — Телевизионно һонин.

СРЕДА, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Мэргэжэл тухай хөөрөөнүүд». Булад түхеэрэлгэнүүдые хабсаргагшад. 10.55 — Баку хотын Ю. Гагаринай нэрэмжэтэ пионернүүдэй ордоной үхибүүдэй уран һайханай бүлгэмдэ хабаадагшадай концерт (үнгэтэ). 11.35 — Хүндэ атлетикээр мүрысөөн (үнгэтэ). 12.20 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Искатели затонувшего города» (үнгэтэ). 13.30 — Забһарлалга. 13.40 — «Хүхюу нотохонууд» (үнгэтэ). 13.55 — «Эрдэмтэдтэ үгэ үгтэнэ» (үнгэтэ). 14.10 — «Триллион киловатт часай түлөө». 14.40 — В. Суглобов. «Персональное дело» — телевизионно зүжэг (үнгэтэ). 16.00 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 16.30 — «Документальна экран». 17.45 — Хүндэ атлетикээр мүрысөөн. 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Ургаса-75» гэһэн программа. 19.30 — Забһарлалга.

«Орбита». 19.40 — «Триллион киловатт часай түлөө». «Ороной энергетикын асари томо барилганууд ба электростанцинуудай хоорондын һаналаа андалдаан». 20.10 — В. Суглобов. «Персональное дело» — зүжэг (үнгэтэ). 21.30 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 22.00 — «Документальна экран». 23.15 — Хүндэ атлетикээр мүрысөөн. 24.00 — «Время». 00.30 — «Персональное дело» — зүжэг.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.00 — «Б. Киров дуулана» — Болгари (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.05 — Телевизионно һонин.

ЧЕТВЕРГ, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Бидэнэр байгаалитай танилсанабди». 10.35 — В. Маяковский. «Хэн болохобиб?» (үнгэтэ). 11.00 — Футболоор олимпиин турнирта хабаадаха эрхэ олохын түлөө мүрысөөн. СССР — Норвеги (үнгэтэ). 12.30 — «Спортлото». 12.45 — «Горнистнар дохёогоо үгыт!» (үнгэтэ). 13.30 — Забһарлалга. 13.40 — «Шатарай һургуули». 14.10 — «Партиин гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ» (үнгэтэ). 14.40 — «А, ну-ка, девушки» (үнгэтэ). 16.10 — Футбол. СССР — Норвеги (үнгэтэ). 17.40 — «Спортлото». 17.50 — «Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг» (үнгэтэ). 18.20 — В. А. Моцарт. Квартет фа-мажор. 18.30 — «Время». 19.00 — «Харгы замай аюулгүйн түлөө» (үнгэтэ). 19.30 — Забһарлалга. 19.40 — «Партиин гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ». КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таһагай секторые даагша Г. А. Дмитриев дамжуулгада хабаадалсаха (үнгэтэ). 20.10 — «А, ну-ка, девушки». 21.40 — Футбол. СССР — Норвеги. 23.10 — «Гол харгы зам». — документальна фильм. 23.30 — «Дэлхэйн арадуудай бэлиг». 24.00 — «Время». 00.30 — «Сережа» — уран һайханай фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.30 — Залуушуулда — «Факел». 21.30 — «Элүүр энхэ байлга» — тележурнал (буряадаар). 21.50 — Телевизионно һонин.

ПЯТНИЦА, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — Дамжуулгын программа. 10.00 — Шэнэ һонин. 10.10 — «Ухаалан зохёогшо». 10.40 — С. Маршак. «Арбан хоёр һара» (үнгэтэ). 11.10 — «Совет хуулиин үндэһэн». 11.40 — «Дуун, романс, вальс» (үнгэтэ). 12.05 — Үхибүүдтэ — фильм. «Рыжик». 13.30 — Забһарлалга. 13.40 — «Спорт тухай хөөрөөнүүд». 14.10 — «Бидэнэр БАМ баринабди» (үнгэтэ). 14.40 — «Юрын зүйл тухай хөөрөөн» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 16.00 — «Дуун — 75» (үнгэтэ). 16.25 — «Модо ургуулха» — документальна фильм. 16.35 — «РСФСР-эй габьяата артистка Л. Голубкинагай хабаадалгатай бенефис» (үнгэтэ). 18.30 — «Время».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Ургаса — 75» гэһэн дамжуулга. 19.30 — Забһарлалга.

«Орбита». 19.40 — «Юрын зүйлнүүд тухай хөөрөөнүүд» — кинофильм. 21.30 — «Дуун-75». 21.55 — «Модо ургуулха» — документальна фильм. 22.05 — «РСФСР-эй габьяата артистка Л. Голубкинагай хабаадалгатай бенефис» (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — «Юрын зүйл тухай хөөрө[...] — кинофильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММ[А]

Улаан-Үдэ. 18.00 — [...] рагшанарта зорюулагд[...] программа.

«Орбита» 19.00 — [...] сквагай Гүрэнэй соёл [...] турын институдай ара[...] хоорой концерт (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.30 — «[...] — мүнөө үеын агууу ба[...] га» (буряадаар). 19.50 [...] «Табан жэлые — уря[...] лан!» 20.50 — «1975 [...] Гүрэнэй шанда хүртэхы[...] лөө». А. Пахмутова. 21.3[...] Телевизионно һонин.

СУББОТО, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[МА]

«Орбита». 09.55 — Д[...] жуулгын программа. 10[...] — Шэнэ һонин. 10.10 [...] ЦТ-гэй ба ВР-эй арадай [...] струментнүүдэй оркест[...] концерт (үнгэтэ). 10.35 [...] «Эхэ тухай үгэ» — те[...] очерк. 11.05 — Б. Асаф[...] «Граф Нулин» — фил[...] балет. 11.45 — Футбол[...] СССР-эй чемпионат. ЦС[...] — «Динамо» (К) (үнгэ[...] 12.30 — «Танда, түрэл[...] тэ». 13.00 — «Үглө[...] почто» — хүгжэмтэ [...] жуулга. 13.30 — Заб[...] лалга. 13.40 — «На пе[...] крестке ритма и стали» [...] — документальна фил[...] 14.00 — «Ерыш нааша[...] тохон!» (үнгэтэ). 14.30 [...] «Элүүр энхэ байлга» [...] программын почто. 15.0[...] «России гол үйлсэ». «Му[...] дээрэхи сууряан» — [...] ментальна фильмын 4-д[...] сери. 15.30 — «Очевидн[...] невероятное» (үнгэтэ). 16[...] — «Хани харилсаан». 17[...] — «Быть или не быть» [...] богони зүжэгүүдэй те[...] зионно театр. 18.30 — «[...] мя». 19.00 — Д. Шоста[...] вич. «Арбан табадахи си[...] ни». 19.45 — Забһарла[...] 19.55 — Хоккей ЦСК[...] «Торпедо» (үнгэтэ). 21[...] — «Метрополитен» муз[...] зуун зураг». Выставк[...] репортаж. 2-дохи дамжу[...] (үнгэтэ). 21.45 — «Эхэ [...] хай үгэ» — телеочерк. 22[...] — «Хүн. Бүмбэрсэг дэл[...] Замбуулин» (үнгэтэ). 22[...] — Совет Армиин Улаан [...] та А. Александровай нэр[...] жэтэ дуунай ба хатарай [...] самблиин концерт. Прог[...] мадань М. Блантерай [...] нууд. 24.00 — «Врем[...] 00.30 — Хүгжэмэй һо[...] 01.15 — «Гансал эхэш[...] дэ» — мультфильмнүүд [...] руулагдаха (үнгэтэ). 01[...] — Забһарлалга. 01.55 [...] «Манай гудамжа» — «[...] ценэй үйлсэ».

ВОСКРЕСЕНИ, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[МА]

«Орбита». 09.55 — Д[...] жуулгын программа. 10[...] — Шэнэ һонин. 10.10 [...] «Мүнөөдэр — машина[...] тээгшэдэй үдэр» (үнгэ[...] 10.25 — Мультфильм[...] харуулагдаха (үнгэтэ). 10[...] — «Коллежский регист[...] тор» — уран һайханай фил[...] Ороной экрануудта гара[...] 50 жэлэйнь ойдо. 12.05 [...] «Жолоодогшод» — докум[...] тальна фильм. 12.30 [...] «Хүгжэмтэ киоск» (үнгэ[...] 19.00 — «Советскэ Союз[...] алба хэнэб!» 14.00 — З[...] һарлалга. 14.10 — «Бай[...] лиин харуулшад» — Бу[...] союзна телевизионно ол[...] пиада (үнгэтэ). 15.10 — «[...] ветскэ Союз харин [...] дай харахада... (үнгэ[...] 15.25 — «Онтохоной хо[...] һоо онтохон» — мультфи[...] (үнгэтэ). 15.45 — «Кино[...] аяншалагшадай клуб» ([...] тэ). 16.45 — «Уласхоо[...] дын һонин». 17.15 — «[...] нөөдэр — машина бүтээ[...] дэй үдэр» (үнгэтэ). 17.30 [...] «Амаралтын сагта». Маш[...] бүтээгшэдэй үдэртэ зор[...] лагдаһан хүгжэмтэ дамжу[...] га (үнгэтэ). 18.30 — «В[...] мя». 19.00 — «Циркын [...] нууд». 19.45 — Забһар[...] га. 19.55 — Хоккей. «Сп[...] так» (М). — «Химик» (Во[...] ресенск. (үнгэтэ). 21.15 [...] «Минии ба шинии Урал[...] — документальна фил[...] 21.45 — «Артлото» (үнгэ[...] 23.15 — «Циркын гал[...] 24.00 — «Время». 00.30 [...] «С. С. Смирновой зохё[...] хуудаһануудһаа». 01.15 [...] Забһарлалга. 01.25 — «К[...] лежский регистратор» — [...] нофильм. 02.35 — «Ду[...] романс, вальс» (үнгэтэ).

Редакторай орлог[шо]
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телеф[оннууд]

г. Улан-Удэ, ул. Ленин[а...]
Телефоны: редакто[ра...] 2-54-54, приёмная — 2-54[...] зам. редактора — 2-6[...] зам. редактора — 2-[...] отв. секретаря — 2-5[...] секретариат — 2-66-76, [отделы:] партийной жизни [...] 2-60-91, сельского хоз[яйст]ва — 2-64-36, 2-63-[...] [про]паганды и агитации — 2-5[...] промышленности и с[...] тельства — 2-61-35, [...] ского строительства и [...] 2-69-58, культуры и шк[...] 2-60-21, писем и селькор[...] 2-67-81, информации [...] 2-34-05, общественная [при]ёмная — 2-56-62, маши[нописное] бюро — 2-57-63, корр[ектор]ская — 2-35-95, фотола[бора]тория — 2-33-61.